

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopoši do odpovedi. — Udje „Katal. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Božično darilo.

Vesele praznike želimo vsem našim čitateljem in somišljenikom. Obenem pa smo letos v prijetnem položaju, da poročamo tudi lahko o lepem božičnem darilu, ki so ga priborili kmečkemu ljudstvu naši poslanci na Dunaju.

Slovenski klub je imel v državni zbornici dva nujna predloga, ki bi morala priti takoj po vladnih predlogih o začasnem proračunu, o prikloplitvi Bosne in o pooblastilnem zakonu za sklepanje trgovinskih pogodb (predvsem s Srbijo) v razpravo. Stavil je oba predloga v imenu svojih tovarišev naš štajerski poslanec dr. Korošec.

Eden predlog se je nanašal na pomanjkanje krme, drugi predlog na nemire v Ptuju, Mariboru in Celju.

Takoj za tema dvema nujnima predlogoma se je nahajal nujni predlog socialdemokratov o ljudskem zavarovanju. Socialdemokratom je bilo mnogo do tega, da pride njihov predlog še pred božičnimi prazniki v splošno razpravo. Pogajati so se začeli z vlado in s strankami, da se jim to omogoči.

Vsled tega so prišli tudi naši poslanci v krog pogajanj in s svojima nujnima predlogoma so imeli hipno ključ do mirnega razvozljanja parlamentarne položaja v rokah. Pogajanja z vlado so pokazala, da vlada zaradi pomanjkanja krme ne bo več odlašala s prepotrebno podporno akcijo, tudi če se tozadnji nujni predlog odtegne. Poslanci Slovenske kmečke zveze so v tem oziru govorili z voditeljema poljedelskega in finančnega ministrstva, osobito pa so pogajanja z ministrskim predsednikom pokazala, da lahko brez strahu za stvar odstopijo od svojega nujnega predloga.

Obenem so bili naši poslanci že od vsega začetka tako previdni, da so s tovarišem Roškarjem vložili nujni predlog zaradi pomanjkanja krme, ki je prišel v odsek za podpore. Sedaj so se v pogajanju s socialdemokrati zagotovili, da pride ta nujni predlog še pred božičnimi prazniki v razpravo in da dobi Roškar besedo, v kateri opiše bedo spodnještajerskih živinorejcev.

Z ozirom na vse to, je dovolil Slovenski klub svojemu članu dr. Korošcu, da odtegne svoj prvi nujni predlog. In res, razprava zaradi podpor se je vršila. Roškar je dobil besedo, njegovi predlogi so se sprejeli kakor tudi predlog dr. Benkoviča, ki zahteva

odpomoči zaradi pomanjkanja živil v Benkovičevem in Koroševem volilnem okraju.

Vendar je še stal eden nujni predlog dr. Korošca na poti predlogu o socialnem zavarovanju, namreč zaradi znanih nemirov. Ta predlog bi se obravnaval skupno z enakimi predlogi slovenskih, čeških in nemških poslancev. Nekateri slovenski in češki predlagatelji so želeli, da pred božičnimi prazniki ne pride v razpravo. Predsednik zbornice se je izjavil, da tudi ne bo dal o njem pred prazniki razpravljati, in da bo prekinil pred njim razpravo.

Na drugi strani so bili socialdemokrati voljni, da pripustijo nujno razpravo o melioracijskem zakonu, ki je tako dalekosežne važnosti za kmečki stan, ako dr. Korošec zapostavi svoj drugi nujni predlog. Ko so bila pogajanja v tem oziru do zadnje pičice gotova, je odtegnil dr. Korošec svoj nujni predlog zaradi nemirov, tako da je bila pot do predlogov o ljudskem zavarovanju prazna. Vkljub temu pride dr. Korošev predlog še v razpravo, ker ga je takoj zopet stavil. Seveda ima predlog sedaj drugo mesto.

Socialdemokrati so opustili svoje nasprotstvo proti melioracijskem zakonu, zakon se je sklenil in kmetje dobijo odslej vsako leto

4 milijone kron

več denarja v svrhu melioracije svojega gospodarstva. Melioracije so vsa gospodarska dela, ki služijo v povzdigo kmečkega pridelovanja n. pr. naprave proti plazovom, povodnjim, naprave vzornih hlevov i. t. d.

Lepo darilo za božič nam prinašajo naši državni poslanci domov. Darilo bo kmečkemu ljudstvu v korist, in zato se ga z našim ljudstvom vred iskreno in odkritosrčno veselimo.

Politični ogled.

— **Državni zbor** je dne 19. t. m. deloval pozno v noč ter potem šel na počitnice, ki bodo trajale do 19. januarja. Medtem časom dobimo bržkone novo ministristvo, ki bo je sestavil sedanjí ministrski predsednik baron Bienerth iz vrst poslancev. Ni izključeno, da pride takrat tudi kak jugoslovanski minister v poštev.

— **Za kmečko ljudstvo.** O pridobitvah naših državnih poslancev za kmečko ljudstvo poročamo v uvodnem članku. O tej stvari piše ljubljanski „Slove-

zvonko zasmeljal s tistim odkritosrčnim smehom, v katerem ni zasmehovanja, ne preziranja in ne hinavstva.

„Le hud ne bodi, prijatelj! Veš, pesnik in prozajik se kaj dobro vjemata. Če pesnik sili previsoko pod oblake, ga prozajik prime lepo za roke, pa ga povede doli na navadna zemeljska tla. Če se pa prozajičen človek hoče pregloboko pogrezniti v navadno zemsko blato, mu pa spet pesnik posodi krila, da ga dvignejo v višave.“

Tako je modroval moj doktor, in jaz sem se potolažil, vedoč, da misli pošteno.

„Kje pa misliš božičevati“, me vpraša iznenada prijatelj.

„V svoji tihi sobici, — kje drugje“, mu odgovorim.

„Tisto pa ne, brate! Ti prideš k meni, pa boš gledal, kako bo moj Mirkec skakal okolu božičnega drevesca. In čaja nama skuha moja ženka. Menda te ne bo vse to dolgočasilo?“

„Prav rad sprejemem tvoje povabilo, hvala ti! Rad bi zopet enkrat gledal smrečico, kako žari v neštevilnih lučicah, rad bi zopet enkrat postal dete, ki steza svoje rokice po Jezuškovih darovih, obešenih po smrečjih vejicah“ —

— „in izpil čašo močnega čaja z jamajka-romom“, me prekine prozajični tovariš.

„Niti takih užikov se ne bom branil.“

II.

Bila je južna noč, topla kakor spomladi. V tukajšnjih krajih je včasih okolu božiča tako mehko vreme, da sedijo ljudje pred hišo in uživajo prijetno, blagodejno toploto. Zato pa proti Veliki noči zaplešejo

neč: Socialni demokrati se silno boje svojih volilcev, ki že začenjajo izprevideti, kako brezvestno socialdemokraški poslanci zavlačujejo predlogo o starostnem zavarovanju. Ker se je že glasovalo za prvo branje, ne morejo več z lepa nazaj. Zelo bi radi, da bi se prvo branje izvršilo že pred Božičem in vladna predloga odkazala odseku. Temu pa sta na poti dva nujna predloga dr. Korošca, ki ki morala priti prej v razpravo. Dr. Korošec je v sporazumu s „Slovenskim klubom“ dal prednost socialnemu zavarovanju, da ne bi se tako važna predloga le za najkrajši čas zavlekla. Vsi priznavajo, da gre zasluga „Slovenskemu klubu“ in dr. Korošcu, ki je popravil socialdemokraško napako, kolikor se je dalo. Dr. Korošec je pri tej priliki dosegel od socialnih demokratov neko za kmečki stan zelo važno zagotovilo. Socialni demokrati se namreč ne bodo upirali, da pride vladna predloga o melioracijskem zakonu nujnim potom v zbornici še pred prazniki v razpravo. Na ta način dobe kmetje za prihodnje leto štiri milijone kron več v melioracijske namene. Vrhtega dobila govornika „Slovenskega kluba“, dr. Korošec in Grafenauer priliko, da v razpravi o socialnem zavarovanju natančno opišeta žalostne razmere kmečkega stanu, zlasti radi suše in uim. Vsled pametne politike „Slovenskega kluba“ pride socialno zavarovanje v odsek, reši se melioracijska predloga, ki je zlasti za naše vodovode nepopisne važnosti in vrhtega se naše kmečke razmere spravijo v razgovor.“

— **Pooblastilni zakon**, s katerim se dovoljuje vladi, da podaljša sedanje trgovinske pogodbe s sosednimi državami za tri mesece, je državna zbornica dne 19. t. m. sprejela z dvetretjinsko večino. Naši poslanci dr. Benkovič, dr. Korošec, Pišek, Roškar so glasovali proti pooblastilnemu zakonu, čeprav je vlada pretižala, da si ga sicer sama dovolí s točko 14. naše ustave. Na podlagi tega zakona bi si dovolila vlada pooblastilni zakon za celo leto ter bi bilo v njem tudi zadržano, da se smejo začasno skleniti celo nove trgovinske pogodbe.

— **Nova zveza strank** se je ustanovila v državnem zboru. Slovincem in Hrvatom so se pridružili katoliško-narodni Čehi in pa Starorusini. S tem je katoliški življ v zvezi v taki premoči, da bi slovenski liberalizem, četudi bi imel na Dunaju sposobnejše zastopnike, ničesar ne mogel opraviti. V državnem zboru je obudila ta nova zveza veliko pozornost in obeno je mnenje, da se bode na njo moralo ozirati tudi pri prihodnji sestavi novega ministristva.

PODLISTEK.

Božič v tujini.

I.

Po mestu Zemunu so žarele električne luči. Z dr. Mirkom Miloševićem sva se sprehajala po donavskem obrežju. Bila je lepa, topla, južna noč. Nebo je bilo prevlečeno z lahкими oblaki, tu in tam pa so lesketale in migljale zvezde. Na drugi strani Donave so se dvigale na nizkih bregovih palače in koč srbske prestolice. Po ulicah so zažgali električno luč. Zdelo se mi je, kakor da sem doma in da gledam, kako se zažiga po hribovskih kres za kresom, eden lepši in pa svetlejši od drugega. In če sem uprl pogled v globoko Donavo, sem videl v vodi luči, kakor da so jih prižgale vodne vile na dnu reke v palači povodnega moža.

„Ti opevaš električno luč, kaj ne, brate“, me zbadljivo nagovori prijatelj, videč, da sem se zatopil v krasoto Belega grada, ki tako divno leži ob Donavi kakor Napolj ob morju.

Ta moj prijatelj! Bil je odkritosrčen, dober, vse bi mi bil storil, vse sem mu smel zaupati, molčati je znal kakor grob. Prijateljstvo mu ni bila prazna beseda; pokazal je svojo ljubezen v dejanju. Rad sem ga imel kakor pravega rodnega brata. Samo da ne bi bil tako prozajičen! Kedar sem jaz sanjaril o lepoti večera, o šumljanju donavskih in savskih valov, ko sem mu vneto pripovedoval o bodoči moči in slavi slovanskih narodov, — me je prekinil s popolnoma vsakdanjo, neprikladno opazko, in bil sem jezen, srdit na njega. Ali, ko je prijatelj videl, da me je užalil, me je potrepjal z roko ob rami in se glasno in

snežinke, in še v maju pada tako hladen dež, da pordeče roke, držeče dežnik.

Z doktorjem sva slonela na oknu v njegovi pisalni sobi. Kar naju pokliče gospa, veleča nama, naj se potrudiva v jedilno sobo.

„Pri meni najdeš vse po starem hrvatskem običaju“, mi reče prijatelj. „Hočem, da se še vedno spominjam, kako je bilo na sveti večer v rojstveni seljaški hiši.“

Ko vstopiva, se prepričam, da je govoril resnico. Po sobi je bila razstlana slama v spomin na to, da je Zveličar počival na slami. Tudi na mizi je bila razstlana slama v obliki križa. Črez križ pa je bil pogrnen krasen namizni prt. Na sredi mize je stal krožnik, na sredi krožnika čaša, v čaši pa so bile tri tanke sveče, spletene v eno, ki se je pa na vrhu delila zopet v tri svečice. Te tri svečice značijo presv. Trojico. Okolu in okolu sveč pa so poganjale iz žitnih zrn zelene bilke. Ta zrna denejo na krožnik na dan sv. Katarine ali pa sv. Barbare, zalivajo s toplo vodo in puste, da poženejo iz njih zelene bilke.

Razun tega je bilo na mizi medene rakije, krožnik z medom in v njem narezani koščeki belega luka (bele čebule), hrena in jabolk, in okrogli, krasno spleteni božični kolač, vrh kolača pa lepo in veliko jabolko.

Ko je zazvonilo angelsko češčenje, se je doktor prekrizal, molil, in jaz in gospa in dekla smo molili za njim. Potem je vzel hišni gospodar kadila in je okadil celo hišo. Mi smo ga spremljali iz sobe v sobo, v kuhinjo in v klet.

Ko se vrnemo, sedemo za mizo, gospodar vzame požirek rakije in da ostalim po vrsti. Potem zaužije košček luka in da vsakemu košček, češ, to je lek proti koleri in raznim boleznim, ki so nekaj vladale

— **Deželnozborske volitve** na Kranjskem. O deželnozborskih volitvah v splošni skupini na Kranjskem smo že poročali v zadnji številki. Poročali smo, da je Slovenska ljudska stranka na deželi sijajno zmagala in da je prišlo v Ljubljani do ožje volitve med kandidatom narodno-napredne stranke Turkom in socialnim demokratom Kristanom. Ožja volitev se je vršila dne 19. t. m. Zmagal je kandidat narodno-napredne stranke g. Josip Turk. Volilci S. L. S. so pokazali vzorno disciplino in se volitve niso udeležili. Če bi se bila S. L. S. količkaj ganila, bi bil narodno-napredni kandidat propadel.

Mala politična naznanila.

Dne 18. decembra: Gosposka zbornica bo imela sejo v ponedeljek po Božiču, da reši nujne, po zbornici odobrene predloge. — V Londonu se ustanovi z novim letom slovanski tiskovni urad, ki bo informiral (dajal poizvedbe) vse svetovne liste o položaju Slovanov in o dogodkih v slovanskih ozemljih. — V Perziji je vojaštvo šahu odreklo pokorščino. — Predsednik ruske dume Kumjakov je podal ostavko.

Dne 19. decembra: Cesar je sprejel včeraj v avdijenci italijanskega poslanika, ki je izročil odgovor italijanskega kralja na naznanilo aneksije. — Bolgarsko časopisje grozi Turčiji, ker bojkotirajo Turki bolgarsko blago. — Švicarski veliki svet je zopet izvolil sedem zveznih svetnikov in kancelarja. Predsednikom je izvoljen za l. 1909 dr. Deucher. — Predsednikom republike Haiti je izvoljen general Simon.

Dne 20. decembra: V dunajskem občinskem svetu je pričela včeraj manjšina proti proračunu z obstrukcijo. Župan dr. Lueger je grozil, da bo imel občinski svet tako dolgo seje, da se stre obstrukcija. — V kaznilnici v Štambulu so se na dan otvoritve parlamenta uprli jetniki, ki so pričakovali pomiloščenja. Vkrotilo jih je vojaštvo. Ranjenih je bilo več kaznjencev, ubit pa eden.

Dne 21. decembra: V Pragi je bilo včeraj mirno. Na eni strani Prikopov so se sprehajali nemški študenti v barvah, na drugi pa češki z narodnimi trakovi. Do spopada ni prišlo. — Češki deželni zbor namerava vlada meseca januarja sklicati za 14 dni. — Belgijski parlament je dovolil ženam aktivno in pasivno volilno pravico.

Dne 22. decembra: Italijanska zbornica se je odgodila do 3. februarja, vendar se splošno meni, da razpusti vlada zbornico še tekom meseca januarja, in da razpiše nove volitve. — Ogrska magnatska (gosposka) zbornica je rešila zakonski načrt gledečasne ureditve trgovinskih razmer z inozemstvom. — List „Edinost“ poroča iz zanesljivega vira, da goriški deželni zbor ne bo razpuščen. — Srbska skupščina je pričela včeraj zborovati. Med došlimi ulogami je tudi zakonski načrt o kreditu 10 mil. dinarjev za vojno ministrstvo.

Razne novice.

* **Iz davčne službe.** Prestavljeni so: Davčni kontrolor Planine iz Eibiswalda k davčnemu uradu v Ptuj, davčni oficijal Anton Weisenkopf iz Ptujja v Birkfeld, davčni upravitelj Franc Bartošek od davčnega urada Murau k davčnemu referatu okrajnega glavarstva v Mariboru, davčni oficijal Ivan Cigrosar

iz Celja k davčnemu uradu v Murau, davčni oficijal Franc Stadler od davčnega urada Šmarje pri Jelšah kot kontrolor k davčnemu uradu v Gornjem gradu, davčni kontrolor Rudolf Vivod iz Gornjega grada k davčnemu uradu na Vrnskem, davčni kontrolor O. Stepič iz Vrnskega k davčnemu uradu v Celje, davčni asistent Viktor Suske od davčnega referata okrajnega glavarstva v Mariboru k davčnemu uradu v Mariboru, začasni davčni asistent Metod Vodopivec od brežiškega davčnega urada k davčnemu uradu Šmarje pri Jelšah. — Davčni oficijal Maks Janda pri davčnem uradu v Ptujju je stopil v stalen pokoj.

* **Iz finančne službe.** Prestavljeni so: Nadpazniki Franc Fras iz Ljutomera v Radgono, Ferdinand Golob iz Ljutomera v Konjice, Ivan Pačon iz Konjic v Ljutomer; titularna nadpaznika Mihael Ferencak iz Celja v Laški trg, Alojz Koren iz Rečice v Leskovec.

* **Iz šole.** Deželni šolski svet je v svoji seji dne 10. t. m. nastavil kot nadučitelje: na ljudski šoli v Zagorju ondotnega stalno nameščenega učitelja Iv. Lovšeta; na ljudski šoli pri Sv. Antonu stalnega učitelja v Dobrni Ludovika Potočnika; kot stalne učitelje: na ljudski šoli pri Sv. Miklavžu nad Laškimi začasnega učitelja pri Sv. Lovrencu na Drav. polju S. Petroviča; kot stalno učiteljico: na ljudski šoli v Artičah začasnega učiteljico istotam Emilijo Knapič; kot učiteljico ročnih del: neaktivno učiteljico v Hrastniku Jos. Kavšek na ljudskima šolama pri Sv. Marjeti in Sv. Miklavžu nad Laškimi.

* **Odvetniški izpit** je napravil v Gradcu gosp. dr. Vladimir Sernee, odvetniški kandidat v Mariboru.

* **Odlikovanje.** Cesar je odklikoval g. dr. Jakob Sketa, profesorja na gimnaziji v Celovcu, povodom njegovega umirovljenja z naslovom vladnega svetnika.

* **Naše naznanilo.** Današnjemu listu je priložena prva številka novega, trikrat na teden izhajajočega lista „Straža“. Toplo ga priporočamo somišljenikom in našim društvom v naročevanje. Časopisje je velika moč, ustvarjajmo si je!

* **Učiteljska mesta.** V celjskem političnem okraju so razpisana na ljudskih šolah sledeča učiteljska mesta: Na trirazredni ljudski šoli z nemškim učnim jezikom v Vojniku mesto učitelja; na 2 razrednici v Gornji Ponikvi mesto nadučitelja in učiteljice; na 6 razrednici na Vrnskem mesto učiteljice; v Ojstrški vasi na ekspoziaturi, ki spada k ljudski šoli Sv. Jur ob Taboru, mesto učitelja; na 5 razrednici v Ponikvi ob juž. železnici mesto učitelja in učiteljice; na 3 razrednici pri Sv. Stefanu mesto učiteljice; na 2 razrednici v Bočni mesto učiteljice; na 3 razrednici pri Sv. Frančišku Ksaveriju mesto učiteljice; na 3 razrednici v Žirah mesto učiteljice; na 3 razrednici z nemškim učnim jezikom na Laškem mesto učiteljice. Prošnje do 15. januarja 1909.

* **Za obmejne brate.** Dr. Krek je govoril na ljudskem shodu v Ljubljani en dan pred volitvami, sledeče znamenite besede: „Vodstvo na slovenskih tleh prevzame od jutri S. L. S., je mora sprejeti. Toliko časa, dokler je imela huđe vojske doma, se ni mogla toliko ozirati na obmejne kraje, kakor bi trebalo. Od jutri je njena dolžnost, da v svojem sru sklene vse naše brate od Drave do Jadranskega morja in da s podvojeno vnemo zastopa koristi ne samo kranjskega ljudstva, svojih volilcev, ampak koristi vsega slovenstva. (Živio!)“ Te besede pozdravljajo štajerski somišljeniki z velikim veseljem, tembolj, ker

so prišle iz ust tako uplivne osebe, kakor je dr. Krek v Slov. ljudski stranki na Kranjskem.

* **Gozdnih sadik oddaja.** V spomladi 1909. leta se bodo iz državnega nasada v Ptujju oddale naslednje vrste sadik, in sicer: Smreke 1000 sadik 4 do 6 kron, bori 1000 sadik 3 K, mecesni 1000 sadik 4 K, akacije 1000 sadik 4 K, črni orehi 1000 sadik 20 K, laški orehi 1000 sadik 20 K, vrbovi ključi 10 v kilogram. Neimovitim posestnikom, kojim uboštvo potrđi občinski urad, se oddajo sadike proti plačilu upravnih stroškov. Naročila je vposlati c. kr. okrajnemu gozdarskemu nadzorništvu v Mariboru ali c. kr. gozdarski nadzorni postaji v Ptujju.

* **Pri volitvah** v štajersko trgovsko in obrtno zbornico so na celi črti zmagali Nemci. Slovenska trgovska in obrtna društva niso v polni meri storila svoje narodne dolžnosti. Dokler bodo ta društva plavalna v liberalnem toku, sploh nimamo od njih pričakovati odločnega narodnega dela. Liberalizem je bil vedno v prvi vrsti sebičen in potem še-le naroden.

* **Vlada in združništvo.** Naše poljedelsko ministrstvo podpira zelo požrtvovalno naše združništvo, ker želi, da si ljudstvo potom zadrug izboljša svoj gospodarski položaj. Pred kratkim je dobila kmetijska zadruga v Makolah 6000 kron in sicer za leta 1909, 1910, 1911 in 1912 po 1500 kron. Podpora je izposlovala Zdržna Zveza v Ljubljani. Kmetje! Združujte se v zadruge, osobito v nakupovalne in prodajalne zadruge, strojne zadruge itd.

* **Liberalni manevri.** Liberalci se na eni strani na videz zelo ptegujejo za kompromis pri deželnozborskih volitvah, na drugi strani pa vse mogoče neresnice spravljajo med svet, da bi ne prišlo do kompromisa. Znana liberalna neodkritost! Sedaj vedo ti ljudje že celo za kandidate Slov. kmečke zveze, čeprav še Kmečka zveza ni imela niti enega posvetovanja v to svrho. Tudi mil. g. knezoškofa hočejo liberalci izigravati proti Kmečki zvezi. Liberalci so dobri učenci! Vse to smo že doživeli in preživeli od strani „Štajerca“:

* **„Narodni List“** suknje meri. Dalekovidnost politike celjskih liberalcev je res občudovanja vredna. Pred nedavnim časom so se v „Domovini“ in v „Narodnem Listu“ trudili rešiti veliko svetovno vprašanje, koliko ima dr. Korošec dohodkov na leto, na mesec, na teden, na dan. Se ni bilo rešeno to vprašanje, že je prišlo drugo na površje: kam bo dr. Korošec šel za dekana? Sedaj pa pretresa liberalne možgane že zopet nova pretresljiva novica: poslanec Roškar si je bojda dal napraviti novo črno suktnjo, nosi zlato verižico in rejen trebušček. Tako poroča napredna glava v zadnjem „N. L.“ Res, duhovita in pereča vprašanja, katerih še cela vrsta čaka na rešitev. Sedaj si bodo celjski liberalci ustanovili dnevnik in tam bodo lahko sproti zasledovali, če si da kak klerikalec napraviti novo suktnjo, nove hlače ali nove škornje: poleg vremenskih prikazni bo stalno poročilo, koliko posameznik klerikalcem od tedna do tedna trebuh zraste, če se komu vsled tega gumbi potrgajo, koliko klerikalec na dan poje in spi, kolikokrat se mu na dan kihne, kolikokrat se vsekne itd. Tako bosta nov dnevnik pa „N. L.“ že za silo zmagovala ogromno gradivo in zadostila duševnim potrebam „napredne“ inteligence.

* **Nemška lakomnost.** Odkar imajo tudi Sloveni svoje šole, imajo tudi več domačih študiranih ljudi, in ker so ti jako dobri za rabo, dobijo tudi primerne službe in obrti. To pa jezi Nemca, ki je samogolten in ne privošči nobenemu drugemu človeku še kruho-

med narodom, na to pa međa in košček jabolka kot lek proti grlobolu in hrena kot zdravilo proti glavobolu.

Ko smo to zaužili, donese služkinja ribjo juho, za juho pa pečene ribe in medenih kolačev. Vse to smo zalivali z močno sremsko kapljico.

Doktorica je bila le malo pri nas. Tolažila je Mirkeca, ki je bil baš ta dan nekaj zakrivil, pa ga je strogi papa kaznoval s tem, da je moral v svoji sobici čakati, dokler mi povečerjamo. Če se ga potem Jezušček usmili in mu pozvoni, bo smel k božičnemu drevescu, če pa ne, pa v posteljo.

No, ker sva gospa in jaz z združenimi močmi prosila doktorja, naj se kmalu usmili jetnika, je res zvonel kmalu zapel, vrata so se odprla in Mirkec je stal pred bogato okrašenim, v mnogobrojnih lučicah se lesketajočim božičnim drevescem. Zaupno je uprl očesca v mamu in mene, a boječ se je ozrl v očeta, ki ga je rahlo pokaral, potem mu pa dovolil, da si sme vzeti, karkoli mu srce poželi. Ne bom vam popisoval otroškega veselja, vsi smo ga enkrat uživali, žal, da ga ne moremo več tako!

Naglo je mineval čas v prijaznem, neprisiljenem razgovoru. Naposled se je moral Mirkec posloviti in ž njim se je poslovila gospa doktorica, češ, da ne pušči samega svojega miljenčka.

III.

„Kaj misliš, Franjo“, začne moj prijatelj, „kje sem jaz praznoval božič ravno pred desetimi leti? Ugani!“

„Ako ga nisi doma pri svojih dragih, potem si ga pač na Dunaju, kjer si bil tedaj jurist, kolikor jaz vem“, mu odgovorim.

„Ne doma, — in ne na Dunaju, temveč — v Vrbi!“

„V Vrbi?“

„Da, na Koroškem! Ti se čudiš, torej poslušaj: Hrvatje in Slovenci na Dunaju smo prav prijateljski, bratski občevali med seboj. Če je priredil Slovenec veselico, smo se je udeležili Hrvati in če smo mi povabili Slovence, nam tudi niso odrekli. Popevali smo skupaj. Oni so se navduševali za naše bojne pesmi, a mi se zopet nismo mogli naslišati vaših melodioznih popevk. Tako sem se seznanil z nekim koroškim Slovincem, Simonom Potočnikom. Majhen, droban dečko je bil, čist in nedolžen kakor sv. Stanislav, odkritosrčen in dober, da ni nikdar nič slabega mislil o nikomer. „Krokov“ se navadno ni udeleževal. Če smo ga pa vendar dobili med se in če se je razveselil, smo ga tako dolgo silili in mu prigovarjali, dokler ni zapel, in to sam. Znal je samo eno pesem in od te samo pol kitice, namreč:

„Ribce po jezeru plavajo,
glavce pa venkaj molo.“

Ko je končal, je zazvenel razposajen smeh, da da ga ni bilo moči ustaviti. Simen je bil namreč izvrsten dečko, samo pevec ni bil. Če si mu dal glas, ga ni nikdar pogodil, temveč je zapel nekaj glasov višje ali nižje. Zdaj si lahko sam misliš, kakšno je bilo njegovo petje. In če smo se mu nasmejali, nam ni zameril, seveda, če ni bil slučajno slabe volje, temveč se je šalil z nami vred.“

Da se prijatelju pri pripovedovanju grlo ne posuši preveč, sem vzdignil čašo sremca in s prijateljem Mirkom sva se „pomirila“, to je, izpila sva čašo na medsebojno prijateljstvo. Potem pa je Mirko nadaljeval:

„Jaz in Simen sva postala najboljša prijatelja. Ko so se približale božične počitnice, mi reče neki dan Simen: „Pojdi z menoj na Koroško!“ Izprva sem ga začudeno pogledoval, češ, ali zbijaš slabe šale? Zdaj, v tej zimi in v tem snegu naj grem v še večji mraz, v še debelejši sneg. Saj veš, mi Slavonci smo

mehkužneži in jaz sem si že želel proč iz te burje in iz mraza pod milejše podnebje.

„Povabi me boljše poleti, a ne sedaj“, odgovorim prijatelju.

„E, poleti gre vsak lahko“, odvrne šaljivo. „Ce si junak, pojdi zdaj! Kaj misliš, da se po zimi ne vidi pri nas nič zanimivega? Gledal boš naše gorske velikane, kako se žare njihovi vrhovi, ko obseva solnce njihove s snegom krite glave. Videl boš Vrbsko jezero, pokrito črez in črez z debelim ledom. Se zaljubiš se v kako krasno drsalko. Ona bo sedla na sani, in ti jih boš rinil kakor ponižen sluga, a pri tem se boš naslajal ob pogledu na bujne lase in na krasne ličee, zardelo od mraza in morda od tajnega hrepenenja po tebi.“

Tako dolgo mi je delal skomine, da sem pisal očetu, materi in svoji izvoljenki, je li nimajo nič proti temu, da ne pridem to leto domov božičevat. Ko sem dobil vsestransko dovoljenje, sem se res odpeljal s prijateljem v njegovo domovino.“

Ko sva se zopet okrepila s čašo vina, vprašam doktorja:

„Ali si doživel kaj posebno znamenitega na Koroškem?“

„Zabaval sem se izvrstno. Godba je svirala ob jezeru in na ledu plesali smo četvorko. Druge nesreče ni bilo, ker sem bil pustil srce na Hrvatskem.“

„Kaj pa z razmerami koroških Slovencev si se kaj seznanil?“

„Pravil mi je o njih že v Beču prijatelj Simen. Da je govoril resnico, sem spoznal sam za svojega bivanja v tej deželi. Svabčarji so res grozni in to v popolnoma slovenskih krajih. Naj ti povem še en dogodek, ki se mi je pripetil takrat.“

Sprehajam se po cesti — kolikor so spominjam proti Beljaku — in čakam Simena, ki se je nekje zadržal. Kar zasllišim otroški jok. Ozrem se in zagle-

ve skorje ne. Kaj bi radi imeli! Te dni so zborovali na Dunaju nemški apotekarji in nekdo je tožil, da je preveč čeških apotekarjev in da je to slabo za Nemce. V svoji modrosti je nasvetoval to-le: Vsak narod naj izobrazí samo toliko lekarnarjev, kolikor mu pripada po njegovem številu. Torej naj se omeji njih število, kakor so nekdanje omejevali število rokodelcev po mestih. To je bila nemška postava, ž njo so silili naše rokodelce, da so morali svoje zive dni služiti nemškemu mojstrom za pomagane in le tedaj mogli postati mojstri, če so se oženili s hčerami nemških mojstrov. To je bila nemška „svoboda“ in pod ta jarem bi nas ti „svobodnjaki“ radi hitro spel vpregli. Seveda se za take budalosti ne bo našel noben državni zbor; a kaže nam jasno, kako si mislijo take buče „novo svobodomiselnost Avstrijo!“

* **Posnemanja vredno.** Vrli Mohorjani v Slivnici pri Mariboru so darovali za mariborsko dijaško kuhinjo 40 K in za obmejne Slovence 20 K.

* **Poslanci S. K. Z.** so pretekli teden z vso odločnostjo zahtevali, da se takoj prične druga podporná akcija zaradi suše na Sp. Štajerskem. Min. predsednik Bienert je obljubil, takoj vpeljati vse predpriprave.

* **Za poškodovane** po suši na Sp. Štajerskem je izgovoril državni poslanec Roškar v državni zbornici dne 19. t. m. pri predlogu za podpore prav tehtno besedo. V kratkih, jednatih besedah je opisal slabo stanje kmečkoga stanu in njegovih delavcev. Tudi dobra trgata in bogato sadje kmetu nista pomagala, ker ti pridelki nimajo letos nobene cene. Prva podpora v senu in slami nikakor ne zadostuje in bi bila brez vsega pomena, ako ne sledi kmalu druga. Na samo kmetu, ampak tudi viničarju, ki je živinorejec, se mora pomagati. Stanje kmečkoga stanu se sploh mora povzdigniti, da ga ne bo vsaka uima spravila v največje težave. Poslanec je s svojo zgovorno besedo našel mnogo poslušalcev in priznanja.

* **Zaradi** dobave soli so poslanci S. K. Z. bili pri voditelju finančnega ministrstva ter se pritožili čez počasno postopanje v Gradcu. Voditelj je obljubil odpomoči.

* **Potovalni učitelj** Goričan je član „Narodne stranke“ v Mariboru. Da še bolj dokumentira svoje liberalno prepričanje, se je dal voliti v načelstvo vinske zadruge v Celju, kjer sedi v bratovskem obsevu z najhujšimi sovražniki organiziranega kmečkoga ljudstva, dr. Božičem, Benj. Kunejem, Malus-om, „kandidatom“ Zdolšekom, Cvetkom, Črnelcem, Mih. Joštom itd. skupaj. Vprašamo g. Goričana: Ste Vi potovalni učitelj za dohtarje in magnate, ali za kmečko ljudstvo, katero stoji skoraj popolnoma v taboru K. Z.? Ali smatrate za umestno, da se kot deželni gospodarski uradnik umešavate v politiko in delujete proti kmečkemu ljudstvu? Mislite, da se s tem, da javno delujete za liberalce, zahvaljujete duhovnikom in pristašem Kmečke zveze za to, da so za Vaša predavanja agitirali? Ali ne veste ali nečete znati, da je celjska vinska zadruha le neka akcijska družba vinskih magnatov, a ne kmečka zadruha? O Vašem postopanju se še pomenimo!

* **Dr. Ploj** se je v državni zbornici branil proti napadom poslanca Malika ter milo zatrjeval, da nikdar ni bil Nemeč in da je vedno in povsod deloval za slogo med Nemci in Slovenci. Opravičevanje pred Nemci in opisovanje samega sebe, kako krotek je proti Nemcem, je naredilo, kakor se nam zatrjuje, na slovanske poslance skrajno slab utis. Če dobimo brzopisni zapisnik v roke, priobčimo Plojeve solze.

dam nedaleč od sebe deklico, ki je plakala in klicala: „Mama, mama!“ Ze se ji mislim bližati, ko me dete zagleda in priteče k meni. Prime me za roko ter me vleče, rekoč: „Odvedi me domov!“ Prašam jo.

„Kje pa si doma?“

„I — doma“, mi odgovori dekletce in me potegne krepkeje za seboj.

„Kje pa je to?“ jo vprašam zopet.

„Tam, kjer mama kuhajo“, odgovori nestrpno čakajoč, da jo povedem do matere. Dasi se mi je smililo zapuščeno dekletce, sem se moral vendar malo zasmejati na ta prav otročji odgovor. Vlekla me je za seboj in šla sva dalje. Začnem izpraševati deklico, zakaj je ostala sama. Ali nisva se mogla razumeti. Jaz sem za veliko silo lomil slovenščino, dete pa je govorilo koroško narečje. Oziral sem se neprestano po Simnu in kamen mi je padel od srca, ko sem ga zagledal, da hiti za nama. Z začudenjem je gledal moje malo spremljevalko. Ko sem mu stvar pojasnil, začne on dete izpraševati. Razumela sta se in dete je povedalo, da je šla mati na delo, ona sama pa in njena starejša sestra ste šle v trg. Dete je bilo trudno od dolgega pota in je nazaj grede tožilo in jokalo. Sestra pa je postala nevoljna, pustila dekletce in odšla sama naprej domov.

„Lahkomiselni, brezvestni ljudje“, rečem Simnu, ko mi pove žalostno usodo najine male znanke.

Ko gremo vsi trije dalje, pridemo do razpotja. Simen vpraša deklico: „Kod pa zdaj?“ Revica je gledala in ugibala, toda ni vedela, po kateri poti je prišla od doma. Nazadnje se odločiva za eno izmed obeh poti. K sreči pridejo za nami neke ženske. Ko je deklica povedala, čegava je, so žene obljubile, da poiščejo mater in da ji izroče dete. Ko sva bila sama, začne moj prijatelj Potočnik, ki je bil fantast, kakoršen si ti:

„Taka zapuščena deca smo vsi koroški Sloven-

* **Za obmejni sklad.** Pesojilnica v Ljutomeru, namesto razsvetljave dne 2. grudnia 30 K, Jur. Kovač, Ljubljana 8 K.

* **Slovensko čebelarstvo društvo** za Spodnji Štajer zboruje dne 28. grudnia t. l. ob 11. uri predpoldne v slovenski šoli v Ormožu po sledečem vspredu: 1. Pozdrav. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitve. 5. Predavanje pot. učitelja g. Juraniča. 6. Slučajnosti. Vsaka podružnica naj pošlje svoje zastopnike. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Mariborski okraj.

m „Verfluchter windischer Hund“ (prokleti bin-dišarski pes) ta in enaka psovanja Slovencev so v Mariboru že kar na dnevnem redu. Kdor ima večkrat opraviti na ulici, lahko sliši te vzbruhe nemške in nemškutarske onemoglosti po desetkrat na dan. Policija ve za to prav dobro, a ne stori proti temu ničesar. Tukaj naj bi se pobrigal naš slavni občinski svet in napravil red, slovenske napise in zastave pa naj pusti na miru.

m **Studenci** pri Mariboru. Na naši nemški ljudski šoli, ki jo obiskujejo skoraj izključno slovenski otroci, imamo, kako znano, nepotrebne paralele z nemškim učnim jezikom. Nekateri slovenski stariši so napravili prošnjo na deželni šolski svet, da se naj nemške paralele opustijo in spremenijo v paralele s slovenskim učnim jezikom. Spoznali so, da je potrebno, če se njih otroci tudi nauče slovenski jezik, ki je dandanes v vsakem uradu potreben. To je pa seveda mariborske nemške burgarje strahovito razburilo. Tuhtali so in tuhtali, kaj bi se dalo proti temu napraviti. Slednjič so jo vendar le pogruntali. Sklicali so za pondeljek zvečer v gostilno „Kreuzhof“ shod, na katerem bi se naj protestiralo proti omenjeni zahtevi. Prišlo je res do sto ljudi, a videlo se je na obrazih, da dober del poslušalcev niti ne ve, za kaj se gre. Govoril je mariborski deželnozbornski kandidat učitelj Gassareck. Razpravljal je o vseh možnih in nemožnih stvareh, kar mu je pač prišlo v njegovi brezmejni skrbi, izpodrinuti slovenščino na ljudskih šolah, na pamet. Šlavlil je nemški jezik in nemško kulturo (ki obstoja mimogrede omenjeno, pri nas v tem, da se psava in zahrbtno napada Slovence in razbija okna) na vse pretege, ni pa omenil dejstva, radi katerega se je napravila prošnja na deželni šolski svet, namreč, da je večina otrok slovenska in da se morejo ti otroci le na podlagi slovenskega jezika kaj naučiti. Nek drug govornik se je razvnel nad „črno“ stranko, čes, da je ona edina povzročila to prošnjo in da hoče vsejati sovražstvo med Slovence in Nemce. Poslušalci so se mu seveda smejali. Končno je bila še sprejeta resolucija, v kateri se protestira proti ustanovitvi slovenskih paralel, ki bi le napravile nemir (!) med ljudstvom in ker ima Maribor izključno nemško šolstvo, torej mora tudi biti v Studencih nemška šola (zelo modro!). Utrakvistične (dvojezične, čitatelj resolucije je izgovarjal „ultraquistische“) šole stoji globoko pod nemškimi. Če se name-ravajo razredi razširiti, smejo se razširiti samo nemški. — Kdor ne pozna naših razmer, moral bi se tem kolobocijam iz srca smejati. Obžalovati moramo le poslušalce, ki so v svojo lastno škodo, ako se slovenske paralele ne dosežejo, glasovali za to tako nespametno utemeljeno resolucijo.

m **Selnica** ob Dravi. Vsled sklepa učiteljske konference se izreka veleč. g. župniku G. Hrastel-u v imenu učiteljstva in otrok najsrčnejša zahvala za velikodušni in patriotični dar 50 K, ki jih je podaril šoli ob priliki cesarskega jubileja za pogostenje

ci. Sami tavamo in iščemo poti do skupne matere. Koliko imamo bratov in sestri, ki nas ostavljajo, ker so jim že preveč naše tožbe, ker nas ne umejo ali nočejo umeti. Zapustijo nas in naš narod, pa gredo svojo pot, na kateri ni ne kamenja ne trnja, gredo tja, kjer ni treba poslušati jadikovanja, med srečnejši narod, v tabor tujece. In vest jih ne peče, da so nas pustili brez vodnika. Se zasmehujejo nas in naše tožbe.

„Vidiš, doktore, prijatelj Simen je imel prav. Ni treba biti fantast, da tako govoriš. Mati bi morala biti koroškim Slovincem — vlada. Ali ona jim je mačeha, ki ljubi samo svojo deco — Nemce. Slovenci pa so samo na poti razvajenemu edinčku — Nemcu. Vlada bi le svojega ljubljénčka obsipavala z vsemi darovi, božičnimi in drugimi. Ker se pa oglašja tudi drugi sinček, Slovenec, bi mu mačeha rada s silo zaprla usta, da ne bi kričal. Boji se, da ne bi tudi njega morala potolažiti s kakšnim darilcem na škodo sinčka — Nemca. Se več — slovensko deco odtuja je slovenski materi in tako dobivamo brate in sestri, ki nočejo poznati ne svojih bratov in sestri, ne svoje matere!“

„Vem prijatelj, da ste zatirani“, odvrne doktor. „In dasi sem prozajičen, vendar čutim, globoko čutim ljubezen do slovenskih bratov. — Ali, že je odbila enaista ura. Predno nama prinese dekla čajja, izpijva čašo na srečnejšo bodočnost Slovanov. Naj nas blagoslovi novorojeni kralj!“

Trčila sva in zapela:

„Narodi se kralj nebeski od Marije čiste Djevice. Na tom mladom ljetu veselimo se, mladoga kralja mi molimo!“

Pri polnočnici, kamor sva kmalu potem odšla s prijateljem, sem molil za srečnejšo bodočnost koroških Slovencev.

šolarjev in za spominske slike, ki so se razdelile med učence.

m **Gor. Sv. Kungota.** Dne 19. t. m. zjutraj je zgorel še-le letos zgrajen umetni mlin gosp. Ludevika Grosegger.

m **Mladeniška zveza** v Jarenini je imela v nedeljo, dne 20. t. m. svoj mesečen poučen shod. Udeležba je bila jako lepa. Nad 50 samih vrlih mladeničev je bilo zbranih. Žalibog, sta nas oba naprošena govornika na cedilu pustila. Namestu nju pa je govoril skoraj eno uro kaplan g. Vračko o perečih današnjih vprašanjih. Tudi mladenič Karol Rojs je govoril o pogubljenem uplivu žganjepitja.

m **Jarenina.** Prav imenitna reklamna sredstva ima na ia v svoji gostilni Jakob Hanzek, tam blizu Sv. Marjete, na poti, ki pelje iz Št. Jakoba - Jarenine v Maribor. Že sam napis „Gasthaus zur Kunstmühle“ ti pove, da se shajajo v tej gostilni — če se ji sploh to ime priklada sami „künštini“ pa „fajn“ ljudje. — Imel sem pred kratkim priliko, da sem kot žejni potnik pogledal v ta künštini mlin. Res, povem Vam, g. urednik, ne bo Vam žal, če enkrat pogledate v to künštino kočjo. Same saperbolsko fajn reči se tam vidijo. Ta štimani gospod Hanzek imajo namreč tam izloženo srečo vseh sreč — „ljubega Štajerca“, pa seveda mariborsko špelo zraven. Fleten parček to! Hanzek pa se svoji mili mamki Germaniji hoče še bolj prikupiti s tem, da si je postavil na mizo, namesto popra in soli ter kruha, veliko škatljo — Süd-mark-Sammelkasten. To je tista skrinja blaženosti in sreče, iz katere zajemljejo gospod Hanzek vse svoje künšti in jih širijo po rojstni jim Nemčiji — tam pri Sv. Jakobu v Slov. Goricah.

m **Št. Ilj.** v Slov. goricah. Iz Celja smo prejeli od č. g. Jak. Kosi, kaplana, izdaten božični dar 132 K 50 v za naš „Društveni dom“, katere je ta vrli rodoljubni gospod nabral med celjskimi Slovenci. Vsem blagim dobrotnikom: Bog štetero povrni! Bog daj obilo tako požrtvovalnih, obmejne brate ljubečih gg.! Potem je upati, da bode kmalu stal sredi Št. Ilja naš — Slovenski društveni dom! Vsem našim dosedanjim in bodočim dobrotnikom vesel Božič in srečepolno novo leto!

m **Za društveni dom** v Št. Ilju je izročil gosp. Boštjan Kristovič v Avbergu našemu upravništvu 1 krono. Rodoljubi, posnemajte!

m **Partinje.** Občinski odbor je imenoval dne 3. maja t. l. sledeče zaslužne može častnim občanom občine Partinje: Gg. Franc Wella, okr. načelnik, Janez Roškar, okr. namestnik in dr. poslanec, Fr. Krajnc, okr. odbornik. Slednji v zahvalo, da nas je edino po njegovem prizadevanju okrajni odbor tako zdatno podpiral pri tako težavnem prevzetju dela nove ceste z dozdaj že izplačanimi 1600 kronami in z obljubo, da še prejmemo 300 kron takoj pri zgotovitvi drugega kilometra. Nudalje je imenoval odbor častnim občanom č. g. Ivana Bosina, kaplana pri Sv. Jurju kot zadoščenje za obrekovalni napad v ptujskem Štajercu radi tukajšnje občine, in g. Jurija Pavalec.

m **Framska fajerber** in g. hauptman. Že dva meseca obdeluje mariborska sodnija izlet framskega fajerbera in njegovega hauptmana. Poletili so v framsko okolico na treh vozovih in, spili so dva soda pivca. Veseli so se vračali proti domu. V Zagavčevi gostilni pa je bila godba in ples. „Fejerber“ bi rad plesal, pa narodna dekleta niso hotela. To je razkalo hauptmana, izdal je povelje: „Auf mein Kommando absitzen, naj košta sto ali dvesto kron.“ Fejerber je naredil „hura“ in „šturm“ na gostilno, po dekletih in fantih. Državno pravdnništvo pa je na podlagi orožniške relacije obtožilo fante in dekleta, ne pa „fejerbera“. Obravnava, ki se je vršila dne 18. t. m., pa je postala za g. hauptmana usodna. Zaslisane priče so tako neugodno za fejerber izpovedale, da se je morala obravnava pretrgati, ker se je zoper hauptmana in fejerber uvedla preiskava zaradi hudodelstva javnega nasilja. Pa še naj kdo trdi, da „Štajere“ nima prav, da nemški poveljni jezik ne dovede fejerbera do nemške kulture! O izidu bomo svoj čas poročali.

m **Zamarkovo.** Umril je dne 14. decembra t. l. Hinko Solak, veleposestnik in občinski odbornik v 59. letu svoje starosti. Čeravno Nemeč, bil je nam Slovincem vedno naklonjen. Občinski odbor, na čelu gospod župan Rop, mu je kot svojemu odborniku skazal zadnjo čast s tem, da se je skoraj polnoštevilno udeležil pogreba. Kako je bil rajni še od prejšnjega časa kot gostilničar in mesar v Sv. Lenartu priljubljen, pokazal je njegov mnogoštevilni pogreb. V njegovih gostilniških prostorih nisi nikdar opazil kaj takega, kar bi žalilo slovenski čut, kakor sedaj pri njegovem nasledniku, sinu, kjer se vidijo nabiralniški nemškutarskih družtev. Zato pa se zavedni Slovenci njegove gostilne ogibljejo.

m **Slov. Bistrica.** Pri učencih prvega razreda tukajšnje nemške ljudske šole se je pojavila škrlatica.

m **Studence** pri Poljčanah. Bralno društvo priredi skupno z mladeniško zvezo na novega leta dan poučno mladeniško zborovanje. Vse mladeniče prav prijazno vabimo, da se tega zborovanja udeležijo v obilnem številu.

m **Studence.** Lepo slovesnost s slavnostnim nagovorom gospoda nadučitelja J. Kokla, z deklamacijami otrok in petjem je tukajšnja šola pripravila

učencem dne 2. dec. Vsi povabljeni so bili jako veseli te prireditve. Solarji so dobili pri tej priliki tudi mali obed in gospod šolski načelnik Franc Koropec jim je dal dobrohotno dosti prijetne brezalkoholne pijače, ki jo zdaj sam pripravlja, kar je tudi znamenito za našo župnijo. Po tej slavnosti smo se vsi podali k prijazni podružnici sv. Lucije, kjer so vsadili močje in mladenci tri že močne, od deklet ovenčane lipe iz Ant. Jugovega gozda v spomin treh letošnjih jubilejev: eno v čast Mariji, eno papežu, eno cesarju, vsako s primernim nagovorom gospoda župnika in streljanjem topičev. Tudi podpisali so se odrasli in otroci v spominsko knjigo. Ako da Bog, da bodo lipe lepo rastle, pričale bodo poznim rodovom o letošnjem znamenitem letu.

m V Studencah pri Poličanah je umrla dne 17. t. m. gospa Viljemina Kokl, nadučiteljova soproga, v 34. letu svoje dobe. N. v m. p.

Ptujski okraj.

p Ptuju. Glasbeni večer so priredili prijatelji glasbe v nedeljo, dne 20. dec. v čitalnični dvorani na Ptuju. Bil je sicer le kvartet oz. tercet (gosli, cello, pianino). Po prizadevanju na novo došlega č. g. Alojzija Šedivy-ja je uspel ta večer tako izborna, da je bila med mnogobrojnim, odličnim občinstvom le ena beseda: kaj takega pa na Ptuju že dolgo nismo slišali G. o. Alojzij je izvajal svojim goslim tako mile glasove, s toliko fineso in spretnostjo tudi v najtežjih legah, da smo nehote morali priznati: tako igrati zna le Čeh, ki pride že z gosli na svet in se že prvokrat v akordu zažaje! Pa tudi Slovenci in Slovenke v svojih ulogah niso zastajali za svojim vodjo; g. dr. Bela Stuhec nam je s svojim povsod po Slovenskem znanim, izvrstnim in krepkim glasom pokazal krasoto slovenske umetne pesmi; zlasti sta zbužali „Predsmrtica“ in Gregorčičeva nedosegljiva: „Pogled v nedolžno oko“ naravnost strmenje. Gospi-či Ang. Milčinski (Hajdin) in Anica Schreiner sta se nam ta večer predstavili kot izredno izvežbani igralki na glasovir oz. pianino; gosp. učitelj Vabič je spretno spremljal na cellu. Ta glasbeni večer, ki nam je tako jasno pokazal, kake izvrstne slovenske glasbene in pevske moči imamo na Ptuju in okolici, pa je znamenit še tudi po odličnih gostih, ki so prihiteli v čitalnico: sam g. glavar ptujski, pl. Weiss je prišel v spremstvu g. šolskega nadzornika oziroma ravnatelja Dreflaka; videli smo tudi odlične gospe iz Maribora, Celja in drugod. Vrlim prirediteljem, ki so vstopnino določili za uboge otroke slovenske šole v Ptuju, zlasti pa g. o. Alojziju kliče: le tako naprej! Podajte nam kmalu kaj enakega.

p Ptuju. Umrl je na Ptuju dne 18. decembra Franc Majcen, delovodja pri mizarju Kratzerju v 66. letu svoje starosti. Rajni, ki je bil jako veren kristjan in zvest Slovenec, je v svojih mladih letih romal v sveto deželo in tudi v Rim. Sedaj pa se je podal na najdalje romanje: v srečno večnost. — Dne 21. decembra pa je umrl zasebnik Alojz Cehner, 86 let star, vrl Slovenec, po nepopisnih bolečinah; pravi Job, pa ne šamo po trpljenju, ampak tudi po svoji potrpežljivosti; cele štiri tedne, dobesedno, ni ničesar drugega zavžil, kakor le par kapljice vode. Naj obhajata priprosta, a mnogim znana vrla moža veselo božičnico v večnosti.

p Ptuju. Velika suša je že bila v zadnjem času na Ptuju in okolici, povsod je že začelo primanjkovati pitne vode, tudi najglobejši studenci so začeli usahovati. Sedaj pa sneži in deži, da imamo mokro in neprijazno vreme.

p Okrajni zastop ptujski je imel dne 17. t. m. občni zbor, na katerem se je sprejel račun za l. 1907. in proračun za l. 1908. V nemških listih niso priobčili o teh računih nobenih števil, čeravno je naveda, da se vsaj skupni izdatki in prejemki priobčijo. Ali se gospodje bojijo priobčiti številke?

p Sv. Lenart pri Vel. Nedelji. Mladeniška zveza ima v nedeljo, dne 27. decembra podučen shod ob 3. uri popoldne pri g. Vek. Dolinšku v Podgorcih.

p Ormož. Naši liberalci so uprizorili lov na pristaše s tem, da hočejo ustanoviti 27. dec. neko vinorejsko zadruho. Njihov namen ni, pomagati kmetom, temveč za deželnozbornske volitve dobiti glasove. Če bi bil njihov namen, res kaj storiti za povzdigo vinske kupčije, bi spravili klet, društvo na noge, a ne ustanavljali — nove zadruge. Zborovanje bo popolnoma politično, saj nastopita kot govornika agitatorja Narodne stranke Lesničar in Štibler. Kmetje! Ne poslušajte liberalnih agitatorjev! Za povzdigo vinske kupčije dela Kmečka zveza previdno priprave, o čemur se bode v kratkem več izvedelo.

p Sv. Boljenk pri Središču. Pri nas smo dne 29. nov. ustanovili hranilnico in posojilnico, ker uvidimo potrebo kmečke posojilnice ne-le radi tega, da ljudstvo navajamo k štedljivosti, ampak osobito radi tega, da rešimo ljudstvo iz kremljev onih dobrih prijateljev v Središču, ki zahtevajo 10 odstotkov, da celo 15 odstotkov obresti od posojil. Pa tudi posojilnice v Ormožu so drage, saj zahtevajo 6 odstotkov obresti, nadalje upravno itd., tako, da plača dolžnik nad 7 odstotkov. Naša kmečka posojilnica obrestuje hranilne vloge po 4% in daje posojila po 5% brez vseh postranskih stroškov. Prosnje za intabulacijo itd., izvršuje posojilnica sama brezplačno. Delež znaša samo 2 kroni, vstopnina 1 K. Posojilnica ura-

duje vsako nedeljo po maši v hiši g. Vinc. Lukmana. Hranilne vloge lahko vsakdo vložiti, četudi ne prebiva v naši župniji, posojila dobijo le oni, kateri imajo posestvo v naši župniji ali pa prebivajo v naši župniji. — Komaj so naši liberalci izvedeli, da smo ustanovili posojilnico, so postali razburjeni kakor sršeni, če dregneš v njihovo gnjezdo. Cela liberalna armada je bila po koncu, modrovali so dolgo in slednjič iztuhali, da je potrebno ustanoviti še eno posojilnico. Brzobjavno so poklicali agitatorja Narodne stranke Štiblerja, ki je prihitel svojim ljubim na pomoč in jih prepričeval, da je v naši župniji še ena posojilnica potrebna. Strme so poslušali liberalci njegove besede, posebno korajžni so postali, ko jim je zatrjeval, da pred enim tednom ustanovljena posojilnica ne bo registrirana, ker le on je zmožen ustanoviti posojilnico in ker bo on telegrafičnim potom dosegel registracijo. Ker je pa naša posojilnica že začela delovati, liberalna pa še ne, izprevidijo lahko vsi, s kakimi lepimi sredstvi tleljuje od Zadrufne zveze v Celju plačan agitator. Direktor „nepotrebne“ liberalne posojilnice so postali oče Zabavnik, ki sedaj tirjajo posojila od vseh, kateri so s kmečko posojilnico v zvezi. S tem oče naših mož ne bodo austruovali, temveč le nam koristili, ker spoznamo od dne do dne bolj, kako so liberalci. Nepotrebna liberalna posojilnica se imenuje Narodna hranilnica in posojilnica. — Nameravali so jo imenovati Narodne stranke posojilnica, a v Celju so rekli, da to ni delo „po ovinkih“. Delež pri liberalni posojilnici znaša deset kron, vstopnina 2 kroni. — Naši liberalci so naročili tamburice, a strah in groza, same nočejo igrati, in sedaj jih hodijo gledat in čakajo, kdaj bodo zaslišali kak „Narodne stranke kompromis-marš“. — Strune milo vi molčite?

p Sv. Boljenk pri Središču. Preteklo nedeljo se je vršil pri nas v šoli poučen shod. Predaval je gospod Vlad. Pušenjak, potovalni učitelj v Mariboru, o pomenu kmečkih posojilnic in o varčevanju ter nazadnje pobijal nezadrufno gonjo in nasprotovanja nasprotnikov naši hranilnici in posojilnici. Z vzgledi in številkami je ovrgel vse neresnične trditve nasprotnikov, kateri so poslali enega vohuna k zborovanju. Škoda, da niso prišli v večjem številu, da bi slišali resnico. Vsi navzoči smo iz besed govornika posneli, s kakimi grdimi sredstvi delujejo nasprotniki zoper našo posojilnico, zato se bodemo iste še tem bolj oklepali.

p Sv. Tomaž pri Ormožu. Tukajšnji mladeniči bodo 26. in 27. dec. t. l. po večerni v šoli vprizorili igri „Kričmar pri zvitem rogu“ in „Nezadovoljni drvar“. Tudi sosede uljudno vabimo.

Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. Može in mladeniči iz gornjeradgonskega in ljutomerskega okraja in drugih sosednjih župnij! V torek in v sredo, dne 29. in 30. decembra se vrši pri nas v telovadnici Franc-Jozeve šole socialni tečaj. Znano je, da so se taki tečaji vršili v Mariboru, v Celju, v Slovenjem gradu, Trbovljah itd. — Udeležiti se teh tečajev, je bilo za nas skoraj nemogoče. Stroški za vožnjo, hrano, stanovanje, so bili preveliki. Že davno smo gojili željo, naj so podobni tečaj priredi v naši sredini! Ti želji bo ustrezno. Nič se ne bo mogel izgovarjati, ker bo vse stroške prevzela S. K. S. Z. Ker so ti tečaji nekake izobraževalne šole za naše slovensko ljudstvo, nekake ljudske akademije, zato pa naj ne bo razumnega moža in mladeniča, ki bi zanemaril to ugodno priliko! Kdor noče izobrazbe, temu ni pomoči! Na svidenje v Ljutomeru.

l Ljutomer. Novica o socialnem tečaju nas je vse zavedne može in mladeniče zelo vzradostila. Upamo, da naša župnija ne bo prezrla velike ugodnosti, ki nam jo nudi Slovenska krščansko-socialna zveza. Udeležiti se hočemo v kar največjem številu, tudi tu jim gostom napraviti gostoljubno sprejem. Na veselo svidenje! Pridite! Spoznavajmo se!

l Ljutomer. Izvolil se je dne 21. grudna novi cerkveni konkurenčni odbor. Izvoljeni so: Ljudevit Babnik, Martin Lipovec, Peter Brunčič, Ivan Kovačič, Frančišek Makoter.

l Sv. Križ pri Ljutomeru. Pomenljivo vršil se je zaključek letošnjih trojnih jubilejev na dan Brezm. spočetja 8. dec. v prijaznih Banovcih, kjer so si dobri občani svojo kapelico lepo prenovili in v njo postavili novo, veliko kamnato podobo lurske Matere božje, in novi podobi sv. Alojzija ter sv. Florijana. Pri slavoloku se je med zvonjenjem in gromenjem topičev združila domača procesija s sosedno iz Veržeja. Blagoslovili so z banderami, majhami itd. ozaljšano kapelo domači č. g. župnik Weixl, z asistenco veržejskega č. g. župnika Janžekoviča in domačega č. g. kaplana Bolkoviča, in imeli so na to prav primeren govor. Pozneje se je nabralo v prijetni družbi za dijaško kuhinjo v Mariboru 7.50 K. Hvala vsem darovalcem.

l Gor. Radgona. Popravek. Notica v „Slov. Gosp.“ št. 51., dne 17. decembra, o podpori, katero je razpisal okrajni zastop gornjeradgonski povodom jubileja Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I., je bila deloma pomanjkljiva, deloma kriva. Okrajni zastop gornjeradgonski je pri občnem zboru dne 11. avgusta enoglasno sklenil: „Glede na to, da naj jubilejni dar tudi okraju koristi, se naj osmim viničarskim fantom da podpora a) v znesku 50 K za obiskanje kake viničarske šole, in dvema kmečkima fan-

toma podpora po 100 K za obiskanje kmetijske šole, ki se namerava ustanoviti pri Sv. Jurju na juž. žel. 100 kron pa se podari „Društvu za obrambo otrok in oskrbo mladine“ sodnega okraja gornjeradgonskega. Zapisnik okr. zastopa.

l Boreci na Murskem polju. Rogat gost. Dne 14. dec. popoldne približa se boječ gost Jurševič gostilni od kolodvorske strani na nekaj metrov, a ko zagleda ljudi, odnese pete za boreške vrte, kjer si hoče malo oddahnuti. Toda gospod Jureš, izboren lovec, s svojim sinkom Lojzecom, sta mu hitro za petami in ga pozdravita s par streli, ki pa kožuharju naredita le veselje, da skoči več metrov kvišku in jo odkuri dalje v boreško vas za hiše, kjer si misli zopet odpohiti. Tukaj ga gospod Jureš popraska s šprihom po buči, da tebi na tla. In ta gost? Ko žrebe velik, do 100 kg težek, mlad jelen z dolgima brezvejnata rógovoma! Ljudje se poprašujejo, od kod neki je prišel ta-le gost in naredil gostilničarju Jurešu toliko veselja? Seveda nikdo ne ve odkod, ker niso našli pri njem domovinskih bukvic! Čestitamo gospodu Jurešu na izvanrednem lovskem plenu, kakoršnega še menda ni bil deležen na Murskem polju noben lovec.

l Bralno društvo v Veržeji priredi veselico dne 3. prosinca 1909 v prostorih g. Rozmana s stedečim sporedom: A. Gledališka igra „Dan sprave“ (Slika iz kmetijskega življenja v 4 delih). B. Pevske točke. C. Prosta zabava, kakor: a) šaljivi srečolov, b) šaljiva pošta, itd. Začetek točno ob 5. uri zvečer. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

l Čezanjevci pri Ljutomeru. Naše bralno društvo bode imelo svoj redni občni zbor dne 3. prosinca prih. leto, v šolskih prostorih. Začetek ob 2. uri popoldne. Po zborovanju bode v gostilni Mundovi prosta zabava pri kateri sodelujejo križeški tamburaši. Odbor.

Slovenjgraški okraj.

s Občina Lehen pri Ribnici na Pohorju se razdeli vsled sklepa štajerskega deželnega zbora z dne 20. sušca 1907, ki ga je sedaj cesar potrdil, v dve kmetjski občini.

s Slov. bralno društvo v Šmartnem pri Velenju priredi dne 27. decembra v župnišču po večerni igrokaz: „Najdena heč“. Ker je dubiček namenjen za božičnico revnim otrokom, vabi k obilni udeležbi odbor.

Konjiški okraj.

k Na Prihovi priredi dež. potovalni učitelj g. Martin Jelovšek, ki je bil o priliki cesarjevega jubileja radi svojih zaslug, ki si jih je stekel za biko-rejo, odlikovan s križem, meseca februarja podučen tečaj gospodarjem in gospodinjam. Čas in natančen spored se bo naznanil o pravem času. Le pridite v obilnem številu!

k Zreče. Tukajšnje politično in gospodarsko in bralno društvo „Straža“ si je zasnovalo namen, da bi vsestransko pospeševalo izobrazbo ljudstva. Isto je dne 20. decembra pri g. Kračunu imelo občni zbor. Z istega povzame nekotiko pobirkov. — G. deželni poslanec Terglav nas je nameraval počastiti s svojim prihodom, toda obolelost je njemu in nam vesenje spremenila v obžalovanje. Zborovalci so mu zaželeli krepko ozdravljenje. — Društveni načelnik, g. Lamut, je govoril o važnosti shodov in zborovanj. G. Sadek je podal tajniško poročilo o društvenem delovanju s posebnim ozirom na volitve. Te so našemu kraju pridobile dobro ime. Ob času volitev namreč časniki priobčujejo suhe številke oddanih glasov, dobrih in slabih; bračci številke študirajo in po njih sodijo zavednost ali pa zabitost in nerazsodnost volilcev. Nam je tozadevno pohvalo priskrbelo v prvi vrsti prebiranje dobrih časnikov. Na pr. vrl. „Slov. Gospodar“ samo na društven naslov prihaja v 40 iztistih, tudi mladeniški „Naš Dom“ do 40 listov. K temu številu seveda še pridejo zasebni naročniki. — Gospod Vidmaz je v šaljivih besedah primerjal dobrega gospodarja z društveno blagajno. G. Potnik je navdušeno obravnaval o združevanju ali organizaciji kmetov in njihovih prijateljev iz raznih stanov. — Dne 20. avgusta 1898 se je slovesno vršil ustanovni ali prvi shod našega društva v hiši gospoda Petra Dobnik. Imenovani je društvu skraja načeloval čez dve leti, potem pa je razodel željo, naj bi vodstvo prevzela mlajša moč. In od tistokrat načeluje društvu g. Lamut. Istemu se je danes zopet izročila častna služba za prihodnje leto. Letos smo torej dopolnili deseto leto društvenega življenja, in ob desetletnici je prvi načelnik društva, g. Peter Dobnik, bil izvoljen za častnega uda društva „Straža“ v Zrečah.

k Vitanje. V predzadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ je dopisnik od Sv. Kungote na zelenem, sedaj belem Pohorju, omenil tudi podporo krmo. Mi popolnoma soglašamo z njegovim izvajanjem: krma je v resnici dobra, toda malo jih je, ki so jo dobili. Zeleti je še državne podpore v slami in otrobih! Če bi le ne bilo zopet s tem toliko uradnega posla! Tudi glede naročnikov na tako koristen časnik se vjemam z dopisnikom, upam, da se bo število naročnikov v prihodnjem letu pomnožilo, kakor je slišati! Kajti „Slovenski Gospodar“ je prvi naznanil, da je pomoč glede pomanjkanja krme iz državnih sredstev gotova. Kmetje! Stopite v kolo Kmečke zveze in bodite naročniki tega gospodarskega lista, v njem bodele čitali delovanje naših gospodarjev državnih in deželnih poslancev, pa tudi promet in cene živil in živine. — Kako se je pa tukaj slavil cesarjev 60letni jubilej, bodeš vprašal bralec? Reči smem, prav veselo! Na predvečer so se v trgu razobesile cesarjeve in štajerske zastave, po 6. uri zvečer pa se je zvonilo po vseh cerkvah, trg je bil ves v luči, možnarji so po-

kali, kresi goreli, rakete so se v raznih barvah dvigale v zrak. Na jubilejni dan pa je bila slovesna sv. maša, pri kateri so izvrstno peli šolarji. Po končani sv. maši so se zbrali v šolskem poslopiju, kjer so bili dobro pogoščeni. Tudi v bližini na Tučmanovem hribu se je dostojno slavil cesarjev jubilej. — L. 1908. v katerem sta se slavila dva jubilarja, se je pri nas marsikaj dobrega storilo! Ubožici občine Ljubnica so iz ubožne blagajne na roko skupno prejeli 12 K. Ze tako ozaljšana cerkev na hribčku je v tem letu dobila novo veliko krasno bandero. Za tem dva orjaška krpilnika, ki sta res krasa za tako veliko cerkev. Izdelal ju je domači klesar gospod Vester v Vitanju. V tem pomenljivem letu se je spopolnila nova kapela v Hudinji. Dovršilo se je delo vodovoda Stenice-Celje. Ob papeževem in cesarjevem jubileju je tudi gospa trgovka opojnih pijač, kave in čaja, odpovedala ptujskega „Stajerca“, da ga več v hišo ne sprejme. Kmetje in obrtniki, posnemajte vrlo gospo v trgu Vitanje! — Če si hočeš, dragi bralec, kdaj ogledati naš kraj in okolico, pripelji seboj kakega mesarja in kolarja; ta fara je velika, pa ima samo dva mesarja; raste pri nas mnogo jesenovega, bukovega in brezovega lesa, kolarja pa nimamo nobenega.

Kat. politično narodno društvo Sloga v Čadramu imelo bo 27. t. m. po litanijskih svoj občini zbor s tem-le vspešnim: 1. Poročilo predstojnika o delovanju v tekočem letu 1908. 2. Volitev odbora. 3. Naročilo potrebnih časnikov.

Celjski okraj.

c Celje. Cetovodjem Narodne stranke dr. Kukevcu, dr. Božiču, Joštu, B. Kuneju itd. se slinje cedijo po poslanskih mandatih in za to se pripravljajo od njih stranke tla za mandate. Z novim letom začnejo izdajati liberalni dnevnik, kateremu so — deficiente bo imel, ako se mu posreči dobiti 1.000 naročnikov, kar je popolnoma izključeno, 30.000—40.000 kron na leto — obljubile pomoč liberalne posojilnice v Celju, Zalecu, Gotovljah itd.; nek celjski denarni zavod, ki ima še veliko „političnih menic“ izza zadnjih državnozbornih volitev, bo tudi prispeval k deficitu. Vrgli so se pa tudi po vzgledu kranjskih liberalcev na združništvo. Za časa zadnjih državnozbornih volitev je stala rešitev — mandatov v znamenju hmelja, sedaj pa v znamenju mleka in vina. Hudomušneži namreč trdijo, da nameravata Jošt in Stibler, ker ustanavljata v vsaki vasi v Sav. dolini mlekarne, vsa hmeljišča spremeniti v travnike, kar bo še ostalo, pa hoče vinšček Benjamin zasadi z vinsko trto. Obžalovanja vredno je tako, naravnost smešno početje — pred volitvami, grajati se pa mora radi tega, ker se s takim delom vsako resno združno delo onemogočuje. Somišljeniki! Izogibljite se teh „političnih zadrug“, katere ustanavlja agitator Narodne stranke Stibler!

c Celje. B. Kunej, po poslanskih mandatih hrepeneč mož, stoji na čelu liberalne akcijske družbe, katere se vsled bližajočih volitev imenuje — „vinarska zadruga.“ Gospod Stibler je imel srečno roko, ko je izbral Kuneja za načelnika; Kunej je namreč že „spretno“ vodil vinorejsko zadrugo v Brežicah in si pridobil nevenljive zasluge pri nakupu Griča — skoz in skoz za to mesto usposobljena moč. Vprašanje je le, kako bo on kot agent pivovarne deloval za zvišanje konsumna vina.

c Slivnica pri Celju. Pri nas če biti večje pomanjkanje ljudi sedaj, kakor po leti. Vse zdaj rota po vinogradih. Tako je prav! Le to popraviti kar je zamujenega, da se vrnejo v naš kraj stari časi, ko je bilo dosti vina v kleti. Če nam zemlja drugače ne da kapljice, se ji pač mora potipati na globljo žilo!

c Mozirje. Po letos prizadeti suši prišla nam je država s krmo za živino jako slabo na pomoč. Da živinorejci nismo dobili vse zaprosene krme, je krivo le to, da so bili obdarjeni tisti, kateri niti prosili niso, da, celo taki, ki niti ene glave goveje živine nimajo, in le-ti so bili izdatno obdarjeni. Vagalo se je tudi na stari, a ne na novi vagi. C. kr. uradniki pač vse prav storijo! Vprašamo tukaj javno, ali je gg. državnim poslancem o tem kaj znano? Priče so na razpolago, vpraša naj se pristaše Kmečke zveze.

s Soštanj. Dne 29. in 30. decembra se vrši v Soštanju socialni tečaj v prostorih g. Reisterja. Možje in mladeniči v Savinjski dolini: Udeležite se tega tečaja v najboljnejšem številu. Za hrano in prenočišča preskrbljeno.

c Sv. Miklavž nad Laškim. Tukajšnja šola je radf škrlatice, ki sedaj tukaj razsaja, od 22. decembra t. l. do 7. januarja 1909 zaprta.

c Šmarje pri Jelšah. Mnogoletni naš nadučitelj g. Franc Jurkovič je odlikovan z naslovom ravnatelj. Čestitamo vrlemu, katoliškemu nadučitelju k zaslužnemu odlikovanju!

c Šmarje pri Jelšah. Politični shod v Šmarju, ki ga je sklicalo zadnje nedeljo „Kat. politično društvo za šmarski okraj“ in so se ga možje iz Šmarja in sosednjih župnij v velikem številu udeležili, se je vršil ob splošnem zanimanju zborovalcev. Shod otvoril predsednik društva gospod župnik Gomilšek in namesto zadržanega dr. Korošca pojasni načrt zakona za starostno zavarovanje ter povdarja velik pomen zavarovanja, zlasti za kmete in obrtnike. Stvar je kmete izredno zanimala in neobhodno bo treba, da bodo poslanci pojasnjevali načrt in vsprejemali na-

svete, da breme za kmeta ne bo preveliko. Nato predsednik razložil potrebo slov. vseučilišča. Resoluciji za slov. vseučilišče v Ljubljani, ki nam ga mora dati vlada, ako da vseučilišče Italijanom, katero pa ne sme biti nikdar v Trstu, zborovalci navdušeno pritrdijo. Glede dobave soli in otrob naj poslanci opozorijo vlado, da razpusti okrožnice občanom. Geslo „Svoji k svojim!“ strogo izvršujemo, naši narodni trgovci pa naj bodo bolj postrežljivi rojakom kot do sedaj. Vsak kmet si oskrbi za novo leto „Slov. Gospodarja“, se brigaj za stanovsko izobrazbo ter ne pozabi, kako važna je narodna vzgoja otrok, na katero čisto pozabijo naši ljudje. Zato imamo toliko odpadnikov. Zeleti je, da naše politično društvo priredi še več enakih shodov po drugih župnijah.

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Tukajšnje izobraževalno društvo je do sedaj izposodilo v tem letu blizu 1500 knjig, kar je lep uspeh. Za božič je dobila društvena knjižnica nad 50 novih knjig, na kar ude opozarjamo. Obenem opozarjamo tudi na predstavo „Lurške pastarice“, ki bo na Štefanovo ob pol 3. uri popoldne. Kdor želi plemenite zabave, naj le pride.

c Dramlje. Razveljavilo je okrajno glavarstvo 11. decembra volilne imenike za nove občinske volitve. Za župana je to letos že četrti nos, ker se pušti od tajnika Jarnoviča slepo vladati. Prvi nos je župan dobil, ko je namestnika Julija razveljavila spomladanske volitve; drugi nos, ko je okrajno glavarstvo dne 30. avgusta z žandarji zabranilo, da niso prijatelji Narodne stranke izobraževalnega društva pred rojstvom zadušili; tretji nos, ko je zopet namestnika zavrgla prepoved občinskega zastopa, da ne sme prositi kaplan za prostovoljno bernjo; četrti nos ima župan za zopet slabo sestavljene imenike. — Ali nočete, oče župan, tajniku naročiti, naj rajši dobro opravlja občinske posle, kakor da se vtika v reči, ki ga nič ne brigajo? On je občinski služabnik; plačuje ga vsa občina s svojimi davki, tudi mi, ki nismo liberalci, moramo za njega plačevati.

c Dramlje. Izjava. Naš občinski tajnik Jarnovič me je prijel v „Nar. Listu“ z dne 19. in 26. nov., v odprtem pismu na občinski tabli in zaprtem pismu dne 24. nov. V „Nar. Listu“ dne 19. nov. je tudi nekdo (!) napadel osem faranov in krščansko vero. Proti koncu drugega dopisa se postavi nam v zgled nekdo med može, „ki še imajo srce na pravem mestu, razuma v glavi dovolj, trden, neomajen značaj in čisto preteklost.“ Na to pisarenje izjavljam Jarnoviču, da zavračam enkrat za vselej njegove „resne opomine“, njegove neresnice in očitno napadanje; drugače pride do tožbe. To storiti sem dolžen veriti, faranom in sebi! „Narodni List“ piše dne 26. nov., da sta dva človeka „na podlagi krščanske vere“ človeka ubila; šest drugih mož dolži, da so kot „vojščaki za sv. vero“ hudobije počenjali. Ali ni to sramotenje naše sv. vere? Taki kristjani se torej zbirajo okoli „Narodnega Lista!“ Nadalje sumi ta list, da hočem jaz z dvema ubijalecema in z voditeljem romarjev „iz trmoglavnosti zavoziti naš obč. voz v kalužo in blato.“ Res pa je, da ti trije niso bili naši kandidati in nikdo jim ni dal glasu. Volilne listine pri občini potrjujejo to neovrgljivo. Za oba ubijalca niti ni treba teh dokazov, ker sta bila že čez pol leta pred volitvijo zaprta. Kako ju le naj dobimo iz ječe? Drug, in sicer resničen naš kandidat je bil dvakrat tožen, da je testament ponaredil. Sodnija mu ni mogla tega spričati. Oprostila ga je. Ako more „Narodni List“ dokazati, da ni sodnija prav storila, bi ji moral polnoveljavne dokaze prinesiti, pred ko črni dotičnega v „Nar. Listu“ dne 26. nov. in mene sramoti zaradi tovaršije ž njim. V obrambo ostalih se da tudi marsikaj povedati. Mene dolži dopisnik zanikernosti v duhovski službi. Očitno ga pozivljam, da me toži na gospoda dekana ali na škofa. Dalje mi očitata, da sem kriv zopet novih nemirov pri nas. Bralec, sodite! Duhovnika sva terjala, da zapiše tajnik v imenike vse pristaše Kmečke zveze in vse liberalce, ki imajo volilno pravico; nikogar od nobene stranke pa ne, ako nima te pravice. Tega Jarnovič ne stori. Obakrat je imenike prisilila. Popolnoma je prvokrat vstregel komaj tedaj, ko sem priziv na glavarstvo vložil. Drugokrat se rekurz ni rešen. Tako se godi pri nas. Ljubi mir se bo k nam povrnil, kadar se bojo na Jarnovičevem življenju pokazale prelepe lastnosti, katere si je „Nar. List“ dne 26. nov. pridjal. — Franc Ogriček, župnik.

c Loka pri Zidanem mostu. Dne 29. nov., prvo adventno nedeljo, imela je naša požarna bramba volitev novega načelnika. Bil je enoglasno izvoljen gospod Martin Zupančič. Ko je bila volitev končana, predlagala sta uda Fon in Kacian, naj se že vendar enkrat tudi pri nas uvede slovensko poveljevanje. Pa glej ga, spaka! Predlog bil je ovržen; glasovali so zoper naši najbolj zagrizeni narodnjaki. Nek mladenič je dejal, da nemško komando že razume, slovensko pa bi se moral še le učiti. Vsa čast tako bistri glavici, ki si ne upa naučiti se slovenskega povelja. Nekaj dni pozneje, na predvečer cesarjevega jubileja, pa je isti fant z nami popeval: „Crna zemlja naj pogrezne njega, kdor odpada.“ Da! Da! Zalostno, prežalostno je to. Da bi pač v srcih takih ljudi našle odmev one tisoč in tisočkrat uresničene besede pesnikove: „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.“

c Gornji Grad. Na Štefanovo priredi izobraževalno društvo lepo veselico z igro „Mlinar in njegova hči“, potem deklamacija štiriletne Micke Mächtig, o „sveti noči“, petje in tamburanje Pridite, znanci in pristaši! Sedeži 80 vin, stojišča 40 vin., otroci 30 vin.

c Frankolovo. Naša posojilna knjižnica ima svoj letni občini zbor v nedeljo, dne 27. grudnia t. l. popoldne po večernicah v občinski pisarni. Na dne nem reda je: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Sklep za razpust društva in o izročitvi društvenega imetja. 4. Prosti predlogi. Takoj po tem zborovanju ima na istem prostoru občini zbor kmetijsko katoliško izobraževalno društvo na Frankolovem s sledečim vspešnim: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika, blagajnika in knjižničarja. 3. Sklep o proračunu za l. 1909 ter o naročilu knjig in časopisov. 4. Vplačevanje letnine in sprejem novih udov. 5. Prosti predlogi. K najboljnejši udeležbi za obojno zborovanje uljudno vabi Odbor.

c Pri Sv. Emi se vrši v nedeljo dne 27. t. m. ustanovni shod „Izobraževalnega društva“ po večernicah. Sentemčani, udeležite se polnoštevilno tega važnega shoda!

c Km. bralno društvo v Št. Vidu pri Grobelnem uprizaro dne 26. in 27. dec. v šolskem poslopiju igro „Dve materi“. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina: sedeži 1 K, stojišča 40 vin. Po igri prosta zabava s petjem v gostilni g. R. Beuc, v nedeljo tudi srečolov ali tombola. K obilni udeležbi vabi Odbor.

c Novocerkovski mladeniči priredijo na praznik sv. Štefana v prostoru bralnega društva po večernicah vrlo zanimivo igro „Krmar pri vitem rogu“ in „Fotograf“, katerih se mnogi precej veselijo. Da se vidimo!

c Društvo za varstvo in oskrbovanje otrok v celjskem sodnem okraju ima dne 28. t. m. v prostorih hotela „pri belem velu“ v Celju svoj ustanovni občini zbor.

Brežiški okraj.

b Planinska vas. Dolgo se vam, gospod urednik, že ni od tukaj nič poročalo, pa saj je bilo vse po starem, brali so se različni listi in zraven tudi ptujski „Stajere“, s katerim se je naš župan Jazbec zaval tako dolgo, da se mu je tudi on odpovedal ter se na njegovo željo javno razglasi, da je gospod Jazbec izstopil iz ptujske bojne črte, češ, uvidel sem, da malo velja, kdor se s to cunjjo peča. — Dne 7. dec. t. l. je Jakob Remih ustrelil na Plajanskem lovu divjega kozla. Take živali se navadno ne nahajajo v naših krajih. — Samo enega političnega kozla še imamo v bližini.

b Videm ob Savi. Dolgo časa smo že želeli prepotrebne izobraževalnega društva za našo župnijo. Naša želja se je uresničila. V nedeljo dne 13. t. m. smo imeli ustanovni shod. Kaplanija je bila polna navdušenih mladeničev, ki hrepenijo po pravi izobrazbi. Od mladeniškega shoda sem vlada med mladino vedno večja želja po izobrazbi in združenju. Domači gospod kaplan je otvoril zborovanje in podelil besedo gospodu Fr. Spindlerju. Ta nam je v navdušenih besedah naslikal pravo in nepravo izobrazbo, potem namen in smoter izobraževalnega društva. Njegovim besedam so vsi sledili z vidnim zanimanjem. V odbor so izvoljeni: predsednik Miha Planinc, kmet na Libni; podpredsednik L. Kolenc, kaplan; tajnik Franc Knez, mladenič v Dolenji vasi; tajnika nam. Vincenc Barbič, mladenič v Stari vasi; blagajnik I. Rožman, mladenič v Pesjem; blagajnika namestnik I. Pisanski v Starem grauu; knjižničar Franc Kovačič, cerkovnik. V odboru so sami vrli možje in mladeniči, od katerih lahko mnogo pričakujemo. Sedaj, Videmčani, imamo svoje društvo, le pridno pristopajte, radi obiskujte društveno sobo, in zlasti vi mladeniči skrbite, da ne boste samo mladeniča Žebota občudovali, ampak ga v vstrajnosti in marljivosti tudi posnemali.

b Pilštanj. Bralno društvo na Pilštanju priredi v nedeljo, dne 27. grudnia veselico v gostilniških prostorih Janeza Gubenška v Lesični s sledečim vspešnim: 1. Igrokaz: Dve materi. 2. Šaljiva tombola. 3. Petje in prosta zabava. Začetek ob 5. uri, vstopnina 60 vin., sedeži 1 K.

Iz drugih slovanskih dežel.

† Od Sv. Ivana pri Trstu nam piše vrl narodnjak: Od bratov, bivajočih ob sinji Adriji, bodite mi prisrčno pozdravljeni. Le redkokrat se sliši odmev iz našega okraja. Trst vam je znan kot mesto hudodelstev, s katerimi ne more nobeno tekmovali. Pa saj ste nas poznali, kot edinjaše — kot ljudi jednega ideala — a ideala — teme. Pred nekoliko časom se je začela tudi pri nas razvijati ideja krščanskega socializma. Priznati moram sam, da je Trst res slabo mesto, a krivdo moram pripisovati privrzanim regnikolom iz sosednjega kraljestva. Zadosti! Rekel sem, da se je pri nas še-le pred kratkim začela razvijati krščansko-socialna ideja, a zdi se nam, kakor da bi ta obstojala že pol stoletja. Prej smo bili prepričani, da mora biti „vera le v cerkvi“. Pa ljudje, posebno okoličani, imenovani „mandarjarji“, niso napačni ljudje. Pobožno ljudstvo je tržaško, in prvi, ki se je začel zavedati takozvane „kranjske ideje“, je bil tržaški „mandarjar“. Zakaj pa ne? Mar nam ni bila v zgled Francija? Prejšnje ideje so se morale umakniti novim. Mnogim to ni bilo po volji, in morali smo se ločiti. Sedanja tržaška liberalna stranka se skriva pod hnavskim imenom „edinjaška“. So-li vam znane Ricmanje? Koliko gorja je bilo zaradi te vasice! In gospodje, ki so to nesrečno vasico tako zapeljali, so uredniki lista „Edinost“, list, s katerim bi mogel le težko kdo tekmovali v hinavščini. — Pred letom se je ustanovila „Narodna delavska organizacija“. Voditelji so ji tržaški advokati, kateri pa po mojem skromnem prepričanju ne poznajo težnje delavskega stanu. — „Mi nismo za vero in tudi proti veri ne.“ Kdo jih s početka razume? Vi torej niste za vero in tudi proti veri ne, to pomeni, da vam je vera deveta briga. Jaz pa pravim: Organizacija, ki ne zavzema krščanskega stališča, ne more obstati, ker prvi, ki je začel učiti medsebojno bratsko življenje, bil je Kristus, naš Odrešenja, katerega vi ne marate. „Mrtvorjeno dete!“ Tako so vpili pri usta-

novnih shodih naših društev. Mora zmrzniti itd. so ypili; toda motili so se. Cudeži se godé še dandanes. — Mrtvorjeno dete je oživel in je čilo ter pridno napreduje. Kako jih jezi, vsak naš korak. Prvo društvo, ki je bilo ustanovljeno, je bilo v Trstu v fari sv. Antona. Pozneje je nekoliko zaspalo, a sedaj pridno napreduje. — Sv. Ivan pri Trstu, je-li vam znan? Tu je bila ustanovljena prva posojilnica, ki se ni bala pokazati svoje barve. Sedaj ima svojo podružnico v Trstu in pridno napreduje. Voditelj ji je g. Anton Čok, kaplan in prvobornik krščanske-demokracije na Tržaškem. Svetoivansko slovensko krščansko-socialno izobraževalno društvo je eno prvih društev. Šteje čez 150 članov. Ima svoj mešani pevski in tamburaški zbor. V Šklednu imajo tudi tako društvo. Nobeno ni imelo toliko zaprek kot to; saj je Škleden najboljši svobodno-miselna vas na Tržaškem. Oglejmo si bližnjo Istro! V Boljuncu obstoji mnogo let „Delavsko izobraževalno in podporno društvo“, ki nima le namen razširjati izobrazbo, ampak daje članom tudi podpore. V Dolini je tudi društvo, ki je bilo pred kratkim ustanovljeno. Mlada tržaška S. K. S. Z. je postavila v ravno preteklih volitvah za deželni zbor svojega kandidata. Ker je bil postavljen kandidat še-le v zadnjih 14 dneh pred volitvijo, smo sicer propadli, toda častno. Vstani torej, tužna Istro! Številni glasovi, oddani v ravno preteklih volitvah, so pokazali, da je krščansko-socialna misel že precej razširjena med našim ljudstvom. Le delati je treba, in upamo, da bomo dosegli še lepih uspehov.

† Volitve v zavarovalnico proti nezgodam so se vršile v Trstu dne 17. t. m. Zmagali so tudi štirje Slovenci v 6. kategoriji. V skupini delojemalcev je zmagal Anton Jeriha, predsednik strokovnega društva papirnega delavstva v Vevčah, za njegovega namestnika Slovenec Gomišček, delovodja iz Solkana. V skupini delodajalcev sta zmagala Slovenca Stare in Petrin. Če bi se bili tržaški slovanski krogi bolj pobrigali za te volitve, bi bil uspeh še lepši.

Književnost.

§ Knjigovodstvo za dvorazredne trgovske šole. Josip Gasteiner-Volc. Cena 4 K 50 v. Izšlo in založilo slovensko trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani.

Najnovejše novice.

Škof v Lincu baje postane sedanji tržaški škof dr. Nagl.

Zagorje. Premogariji so ustavili delo, ker vodstvo ni hotelo odstraniti neljubega jim inženirja.

Promoviran je bil danes na graškem vseučilišču g. Alojz Mum doktorjem filozofije.

Listnica uredništva.

Vsled hudega pomanjkanja prostora smo morali odločiti za prihodnje številke: Pilštanj, Kozje, Mozirje, Kapela, Sv. Miklavž nad Laškim, Gornji Grad, Sav. dolina, Sv. Pavel pri Preboldu, Slov. Bistrica, Sv. Križ nad Mariborom. — Sv. Križ: Takoj po shodu sta šla poročat k dr. R. in na kolodveru v Spielfeldu jiju je čakal P., da sta mu dala natanki opis o zborovanju. Ali zdaj razumiš? — Trbovlje: Hvala za take informacije! Da se je bavil shod starih liberalcev tudi z obrekovanjem tovarišev, bo prišlo pravočasno vse na svetlo. Tudi od druge strani smo sprejeli že to informacijo.

Listnica upravnitva.

Vse one cenjene naše naročevalce, ki nameravajo inserirati v našem listu noveletna voščila, prosimo, da store to čimprej, vsaj do torka da moremo pravočasno poskrbeti za natisk.

Razglas.

Posojilnica v Framu, reg. zadruga z neomejeno zavezo poobrestuje od 1. prosinca 1909 hranilne vloge navadno

po 4 1/4 %

proti 4 mesečni odpovedi po 4 1/2 %.

Posojila daje od 1. prosinca 1909 brez vknjižbe po 5 1/2 %, proti vknjižbi po 5 %; proti vknjižbi na pupilarno varnost po 5 %.

1040

Načelstvo.

SVOJI K SVOJIM!

Semenska trgovina, edina slovenska odlikovana in strokovno urejena in umetno vrtarstvo je

Alojzij Korsika v Ljubljani,

katera obstoji že 31 let in si držim 460 vrst najboljših poljskih zelenjadnih in cvetličnih semen, za katere kakovosti jamčim, posebno za to leto sem se založil tako, da morem vsem zahtevam ustreči; moja semena so vsa pri deželnem kmetijskem kemičnem preskuševališču preskušena. Tu se tudi izdelujejo venci in šopki sveži in suhi, kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti. Cenik za leto 1909 se dobi brezplačno.

Z odličnim spoštovanjem

1035

Al. Korsika.

V poslano.

Gospod J. E. Weixl, Maribor.

Z veseljem vam naznanim, da sta moja puna — ki sta najbrže že bila bolana, ko sem ju kupila — z uporabo Vašega sredstva „Palma“, rojena. Ko že 3 dni ništa ne jedla ne pila, sem jima vsaki 2 ur po 1 srednjo žlico od „Palma“ zalila. Kmalu sta začela sama zobati ter Palma piti, in v 14 dneh sta bila — kljub velikemu mrazu — ozdravljena. Za božič sicer ne bosta pripravna, a smelo ju smatram za dobro novoletno pečenko. Z dobro vestjo morem torej vsakemu posestniku perutnine Vaš res neprecenljiv preparat „Palma“ priporočati.

Z udanostjo

C. Vučnik, m. p. nadučiteljeva vdova.

Maribor, 20. decembra 1907.

26. nov. 1908. — Prvo državno perotnico- in kuncerejsko društvo na Dunaju je vsled skozi več mesecev s „Palma“ dosegljivih ugodnih preskuševalnih uspehov vpeljalo ta preparat v svoja velika društvena rejlišča. 1000

Vabilo

k

1037

rednemu občnemu zboru

„Hranilnice in posojilnice na Dolu“,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

kateri se bode vršil v soboto dne 2. prosinca 1909 ob 3. popold. v posojilniških prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za 1908.
3. Čitanje revizijskega poročila „Zadružne Zveze“ ter ukrepi vsled istega.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
6. Slučajnosti. Načelstvo.

VABILO

k

rednemu občnemu zboru

ki se vrši v nedeljo, dne 17. januarja 1909 v hranilničnih prostorih v Selnici ob Dravi s sledečim vspeodom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Poročilo o odobrenju računskega zaključka.
4. Volitev načelnitva in nadzorništva.
5. Slučajnosti.

Občni zbor se vrši ob 3. uri popoldan, in ako ob tem času ni zadostno število pričujočih udov, se isti sklene ob 1/2 uri istega dne, pri vsakem številu navzočih udov.

Hranilnica in posojilnica v Selnici ob Dravi,
dne 20. grudnia 1908. 1044

Združeni trgovci

v Savinski dolini

opozarjajo slavno občinstvo na ukaz graške trgovske zbornice, da je pod kaznijo od 50—100 K prepovedano noveletna in druga darila dajati. 1047

Oznanilo.

Ker je Križevska opekarna na Murskem polju že večidel dogotovljena in se bode prihodnje pomlad z najmodernejšimi stroji začela vsakovrstna opeka izdelovati, se sprejme voditelj, ki je v tej stroki skušan in zvežban in tudi razume slovensko knjigovodstvo.

Prosilci za to službo se naj pismeno oglašijo s priloženimi spričevali najkasneje do 1. marca 1909 pri vodstvu Križevske opekarnice, pošta Križevci pri Ljutomeru. 1022

Načelstvo.

Naznanilo.

I. Žolger, trgovec na Bregu pri Ptujju, naznanja, da je dolgotrajno bolezen srečno prestopil in spet deluje v trgovini. Vabi torej prijazno vse svoje stare znance na obilni obisk; posebno pa še povdarja, da ima v zalogi vžigalice v prid obmejnim Slovincem. 1027

Hiša št. 31 in 34 z vrtom

v Slovenski Bistrici.

Kmetija s hišo in gospodarsk. poslopjem

v Črešnjevemgradu pri Stopercih

z okoli 90 oralov zemljišča.

Kmetija na Račevcu-u v Dežnem

z okoli 13 oralov zemljišča.

Kmetija na Jurek-u v Dežnem

z okoli 20 oralov zemljišča.

Kmetija na Badenikovem v Dežnem

z okoli 36 oralov zemljišča.

Se pod ugodnimi pogoji proda, več se izve pri Anton Belec-u v Šent Vidu nad Ljubljano. 1033

Pojasnila o inseratih daje

upravnitvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Loterijske številke.

Dne 19. decembra 1908.

Trst 8 27 73 83 54
Linc 28 57 14 21 6

Sobo s hrano išče mirna oseba za takoj ali nekaj pozneje; naslov na upravnitvo tega lista pod znakom „Soba“. 1036

Najboljše rezilnice (češke tvrčke) ima vedno v zalogi in po ugodni ceni prodaja Karl Cimperšek, trgovec Sevnica ob Savi. 1037

Jožef Hvalec, sodarski mojster v Mariboru, Reiserstr. 3 kupuje hraste. Kdor je želi prodati, se prosi za natančen naslov. 1039

Sprejme se takoj v Narodnem domu v Slov. Gradu gostilničar na račun. Prednost ima oženjen. Kavcije se zahteva 500 K. Načelnitvo hranilnice in posojilnice v Sl. Gr. 1030

Hiša na prodaj zraven šole in cerkve, v njej se vrši že več let mešana trgovina s točenjem vina, piva in žganja; promet na leto do 20.000 K. Več pove uredništvo. 1031

V najem se da z novim letom dobro idoča gostilna z branjarjo, prodajo tobaka, eventualno tudi mesarijo z ledenico. Kdor hoče, dobi lahko zraven tudi nekaj zemljišča. Naslov se zve v uredništvo. 1032

Kolarski učence se takoj sprejme pri Jakob u Jurkovič, kolar Križevci pri Ljutomeru. 1029

Poštena deklica, ki zna šivati, želi priti v službo k šivilji; vajena je tudi stroju. Vstop takoj, ali s 1. januarjem 1909. Ponudbe naj se pošljejo pod naslov: Šivilja, poste restante sv. Vid pri Ptujju. 1034

Na prodaj!!

Proda se v enem mestu na Spod. Štajerskem gostilna, zraven vrt, 6 oral. njiv in travnikov za 10.000 K 6000 K je treba plačati, drugo ostane lahko vknjiženo. Naslov Martin Toplak, trgovec Sv. Martin pri Vurbergu. 1028

Franjo Gnilšak, Sv. Barbara v Halozah naznanja, da ima na prodaj podlago (ključice) za na suho cepiti riparje portalis. Cena po dogovoru. 1048

Učence, z dobrimi spričevali, več slovenskega in nemškega jezika, želi vstopiti v trgovino z manufakture. Naslov: Ant Zorko, Tegethoffplatz 3 Maribor. 1041

Iščem kompanjona ali prodam, žago, mlin, kovačijo, tovarno samokolic, veliko vodno moč na lepem kraju, blizu kolodvora. Več pove uredništvo tega lista. 1042

Učence, dobrih starišev, več obeh deželnih jezikov, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. Anton Pleterški, Kozje. 1046

Pošten fant, ki bi imel veselje se učiti kot Cecilijanski organist, in tudi mizarstvo, se takoj sprejme; zglasit se je treba pri Gregor Sobci, organist v Grebinji Markt Griffen Koroško. 1045

V najem se daje z dnem 1. aprilom 1909 prostori za trgovino v trgu Mozirje, katerih najmanj je dosejati trgovec, Rudolf Pevec. Trgovina se nahaja v bližini farne cerkve in so tudi pogoji (najemina) primerni. Pogoji zvejo se osebno pri posestnici Ani Strečan v Mozirju. 1043

Oglas. Na prodaj je na Slov. Koroškem gostilna pri farni cerkvi poleg žel. postaje ter premogokopa oddaljeno samo II. postaji od Celovca ter jezera. H gostilni pripada nekaj njiv, travnikov, in gozda. Hiša je enonadstropna, na novo zidana, h kateri pripada naravna prostorna klet v skalo, kar je najbolj pripravno za večje vino-gradnika ali vinskega trgovca. Kupci naj se blagovoljo obrniti na France Kamnikar, v Ljubljani, Soteska št. 4. 1016

Proda se novozičana hiša s 3 stanovanji in trgovino mešanega blaga. Obstoji iz gospodarskega poslopja, živinskega in treh svinjskih hlevov. Vrt. Pobrežje št. 215 pri Mariboru. 1018

Zanesljiva deklica, ki bi se dala sčasoma tudi za prodajalko porabiti, se takoj sprejme v Mariboru, Dravska ulica št. 6 pri Ludoviku Hlustigu. 1014

Marljivi, praktični sodarji z dobrim zasluzkom, trajno nameščeni, z božičnim dopustom, lahko pri nas takoj vstopijo. Plača po akordu od komada. Ravnotako rabimo tudi izučene marljive ključavničarje, ki so dalje časa v tovarnah delali, in pomočnike za montažo. Tvoznica Cementa Portlanda Dioničko Društvo Lengenfeld Bakar pri Reki. 1017

Pridnega hlapca, ki bi imel veselje pomagati v cerkvi kot mežnar in doma pri kmetijskem delu sprejme ob novem letu Tone Geršek, organist v Gotovljah, pošta Zalec. 1020

Dobro idoča kovačnica z vsem orodjem, edina v obsebnem kraju Gotovlje, se, ker je prejšnji kovač umrl, da takoj v najem. Oglasiti se je pri Mariji Vipotnik, Gotovlje pošta Zalec. 1021

Lepo posestvo v večjem mestu Spod. Štajerske, z dobro idočo gostilno, ostajališčem, lepimi hlevi, veliko ledenico in lepim vrtom, se pod jako ugodnimi pogoji proda. Kje, se izve v upravnitvo tega lista. 968

Išče se neka slovenska rodbina Joh. Jurjovetz in Joh. Podbevšek (rudokop), ki se nahaja nekje v pokrajini Ogrski. Če je komu kaj znano o tej rodbini, se ponižno prosi, naj blagovoljo naznaniti upravnitvo Slov. Gospodarja v Mariboru. Kdor to naznani, dobi takoj 5 kron nagrade. 1008

Vinogradniki pozor!! Kdor želi kupiti, na suho cepljene trte in sicer, W. Riessling na podlago R. Portalis, po 18 K, stotina I. vrste; stotina II. vrste po 8 K. Oglasiti se je na naslov: Franc Selinšek, trtnar, pošta Črna gora pri Ptujju. 1011

Starejši viničar se takoj sprejme na posestvu Strihovec pri Št. Ilju v Slov. gor. Vpraša se v gostilni Polak. 1004

Lepa kmetija z novo zidano hišo in živinski prostori za 16 glav živine, vse močno z opeko krito, za glavno cesto ležeče nad 40 oralov polja, travnika in zgorne polovice sečnege gozda se proda zaradi družinskih razmer. Cena 15000 K. Kje pove uredništvo. 997

Mlinski stroji se prodajo po ceni in sicer: 1 par 48" nemških mlinskih strojev z vsemi železnimi in lesenimi deli, — 1 stroj za čiščenje pšena „Austria“ (Hoerde in Comp). — 1 valjar z 2 1/2 m dolgesti vretena z zavojem, predstavek, stroj za ščetati — zavoj — tri železna okna 2 m visoka, 1 1/2 m široka, vse skoro novo. Vpraša se pri „Gutsverwaltung Sannegg“, Braslovče Savinjska dolina. 975

Mnogo, mnogo 1.000.000 K

bi že samo v našem cesarstvu letno več prigosodaril, ko bi se p. n. posestniki posluževali „Palma“, ki pospešuje pitanje vsakovrstnih perutnih in dojvnih živali, jih obvaruje boleznim in odzdravi sigurno, če so bolane za difterijo ali pa v prebavilih. 1 K pošt. znak (nakazano 6 v. več) prinese Palma z navodilom poštno prosto; spod 4 K ni povzetjal. Priporočam se I. E. Weixl, priprav. živ. živil, Maribor, Zofijin trg 8. Čez sto priznanj. Prospekt prosto. 1001

Protin,

revmatizem, trganje po udih, celo najtrdozrajnejšo bol odstrani hitro in gotovo samo iz rastlinskih snovi sestavljeno na znotraj uporabljajoče „Remmlovo protinovo in revmatično olje“. Mazanje ne hasne nič. Steklencica z navodilom uporabe 6 K. Veliko sijajnih zahvalnih pisem. Kem. Pharm. laboratorij Karl Remmel, Landshut 118 Bavorsko. 951

Ruske galošne z zvezdo „Provodnik“, usnjate gamašne, razne copate, dežnike, nogavice in rokavice, priporoča

P. Kostič
v Celju. 176 (1)

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši: „Hotel pri belem volu“ (Terschek), Graška ulica 9, I. nadstropje

HOTEL

„Pri belem volu“

prporoča

svojo veliko gostilno

* *

30 sob za tujece po jako nizkih cenah

* *

fjakerijo v hiši

* *

Dobra in točna postrežba.

obrestuje

hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez vsakega odbitka. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge in jih obrestuje nepretrgoma. Sprejema vloge tudi na tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne vzdiga. V svrhu varčevanja v malih zneskih daje vložnikom

domače nabiralnike

na dom zastonj, če vložijo prvokrat najmanj 4 K.

posojuje

na zemljišča po 5% do $5\frac{1}{2}\%$, ter na zastavo vrednostnih papirjev in na osebni kredit pod ugodnimi pogoji. Dolgove pri drugih zavodih ali osebah prevzame v svojo last proti povrnitvi malenkostnih gotovih stroškov. Prošnje in listine za vknjižbo dela brezplačno, stranka plača le koleke.

Za vplačila po pošti se dajejo zastonj pošt. hranilnične položnice. Uradni dan: vsak torek in petek dopoldne.

893 Vprašanja in prošnje se sprejemajo vsak dan, izveniški praznike dopoldne od 8.—12. ter od 3.—6. ure popoldne.

Varaždinska hranilnica v Varaždinu

Ustanovljena leta 1867.

Hrvaško.

Ustanovljena leta 1867.

887

Akcijskega kapitala in rezerv 830.000 K.
Sprejema vloge od 5 K naprej in je obrestuje do preklica s

$4\frac{1}{2}\%$.

Rentni davek plača zavod sam.

Cepljene trte

I. kakovosti vseh najboljših vrst na običajnih podlagah imajo za oddati:

I. štajerska, trsničarska zadruga, pošta Juršinci pri Ptuj;

trsničarska zadruga pri Sv. Bolfanku pri Središču;

trsničarska zadruga v Ljutomeru;

trsničarska zadruga v Žetalah pri Rogatcu; 865

Ceniki so na zahtevanje brezplačno na razpolago.

Naznanilo.

Vinogradnikom naznanjam, da imam 50.000 cepljenih trt na prodaj in sicer vrste Mosler na portalis 20.000, Burgunder beli 20.000, Silvanec na Portalis 10.000. Trte so dobro zaraščene in vkoreninjene. Cena 100 komadov 15 K in korenjaki so tudi Rip. Portalis 10.000 stanejo 100 komadov 3 K. Kupei se naj blagovoljivo oglasiti, dokler je kaj zaloge.

Ivan Verbjak,

posestnik in trtnar, Spodnji breg, Ptuj.

882

Naznanilo.

Naznanjam posestnikom vinogradov, da bom imel letošnjo jesen in prihodnjo spomlad precejšno množino na suho cepljenih trt na prodaj. In sicer: šipon, silvanec, laški rizling in zlahtnino belo in rdečo, vse trte so cepljene na Rip. portalis in muškati cepljeni na montikolo. Vse trte so dobro zaraščene in dobro vkoreninjene. Cena je I. vz. za v jesen odvzete trte 140 K 1000 kom. za na spomlad pa 150 K 1000 kom. Cena II. vrste je 80 K 1000 kom. Naročila za v jesen odvzete trte sprejemam do 20. novembra, za na spomlad pa, dokler bo kaj v zalogi.

Franc Muršič,

posestnik in trtnar v Senčaku, Sv. Lovrenc v Slov. gor., p. Juršinci pri Ptuj.

877

Slovenec Konrad Skaza,

delavnica za vsa cerkvena dela v St. Ulrich, Gröden,

Tirol

se najtopeje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki zastonj in franko. Postrežba solidna in hitra. 681

RUDOLF NOVAK,

jermenar, sedlar in mošnjar samo lastni izdelki in najboljše blago

priporoča p. n. občinstvu vse vrste konjske oprave, jezdne priprave, reči potrebne za potovanje itd., najboljše mošnje za sejme. Maribor ob D. Burgplatz št. 2.

Milan Hočevar-Celje

Glavni trg št. 10.

Priporoča za napravo domače pijače posebno dobro pripravo ali tvarino, tudi za vse vrste žganja in likera.

Olja, švicarskega sira, ogrske salame, kave 1 kg od 2 K naprej, rogatsko in radajnsko kisló vodo, galico, žveplo in rafije. 180

Jamčim za dobro in solidno postrežbo.

Pozor! Citaj! Pozor!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkemu dihanju, astmi — pljučnemu kataru, suhemu kašlju, tuberkulozi i. t. d. i. t. d.

Delovanje izbornó, vspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici je ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića,

656

lekarne v Pakracu št. 201. (Slavonija.)

Karol Kocijančič

kamnoseški mojster

MARIBOR, samo Schillerstrasse 25.

izdeluje altarje, prižnice, podobe in vsa druga stavbinska dela iz kamna, žrni, spomenike itd.

Zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov.

456

Vsi marmornati altarji v baziliki v Mariboru so moje delo.

Jožef Pfeifer

v Hočah pri Mariboru tovarna za kmetijske stroje in livarna za železo.

Izdeluje v velikem številu najnovejše in boljše rezalnice za klajo, ki režejo za konje in govejo žival, v dolgoti od 6 do 150 mm, ali od $\frac{1}{4}$ do 6 colov. K. M. H. Cena 120 kron.

Jamstvo eno leto.

Popravi strojev točno, po ceni.

Slovenci, zahajajte v domačo tovarno po stroje!

Prodaja se tudi na obroke.

Izdeluje tudi rezalnice za repo, sesalke za gnojnico, vitelje, raznovrstne mlatinice, čistilnice itd. itd. po najnižji ceni.

Drozgalnice za sadje, najboljša sistema.

Ceniki

se pošljejo brezplačno.

823

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega, puljenega K 2.—, pol belega K 2.80, belega K 4.—, prima perje mehkega kakor puh K 6.—, veleprima oglašena najboljša vrste K 8.—, mehkega perja (puha) sivega K 6.—, belega K 10.—, prsnega puha K 12.—, od 5 kg naprej poštnine prosto.

Narejene postelje

iz gostonitega, rdečega, modrega, rumenega ali belega inleta (nankinga), pernica, velikost 170 X 115 cm z dvema zglavnicama, te dve 80 X 58 cm, zadosti napolnjeno, z novim, sivim očičenim, košatim in stanovitnim perjem K 16.—, napol maha K 20.—, maha K 24.—, pernica sama K 12.—, 14.—, 16.—, zglavnica K 3.—, 3.50, 4.—, razpošilja po povzetju, zavojnina 898

zastonj, od K 10.— naprej poštnine prosto.

Maks Berger v Dešenicu št. 235, Šumava.

Karne ugaja, se za meni ali pošlje denar nazaj. Ceniki zastonj in pošt. prosto.

Vinogradniki, pozor!

Naznanjam, da imam veliko število na suho cepljenih amer. trt in sicer: Šipon, Laški rizling, Silvaner, beli Burgunder, Portugizer in Izabela cepljeno vse na Rip. portalis. Trte so dobro zaraščene in lepo vkoreninjene ter pred snegom v trsnici zagrajene. Cena I. vrsti 1000 komadov 160 K. Pri naročilu je treba poslati 10 odstotkov are. Oglasiti se je pismeno ali osebno pri Janezu Toplak, trtnarju na Kukavi p. Juršinci via Ptuj. 971

? Kje?

Kupujemo po najnižji ceni ter najdemo veliko izbiro kakor:

Štofe in lodne za moške obleke.

Volne in lodne za ženske.

Cajge in platno.

Parhent in predpasnike.

Zimske robe in roga vice.

Rokavice in dežnike.

Kravate in ovrtnike.

Srajce in naramnice.

Obleke in zimske sukne.

Preproge in zastore.

Koce in odeje.

Obrisade in mizni prt.

Žepni, volneni in svileni robel.

Posebno velika izbira krasnih božič. daril.

Vse to se dobi v pravi slovenski trgovini

M. E. Sepec
Maribor.
Grajski trg 2, Burgplatz 2.

POZOR: Edina narodna trgovina z manufaktur. in spicerijskim blagom

L. Kubaric

prilagodna cenj. občinstvu svoje velike, nove zalogo. Cene nizke, postroki točna. Kakor hoče dobro kapa, sova v narodno trgovino paki.

Božič

pride in zato priporočam cenj. občinstvu, mojo veliko zalogo jaslic, svilenega pasirja, zlatih in srebrnih ukrasov, molitvenike, fine kasete s pismenim papirjem, knjige s podobami, peresnike, albume za razglednice, slike in znamke, kakor tudi drugo galanterijsko blago, po najnižji ceni. Z velespoštovanjem

VILKO WEIXL Maribor, Gosposka ulica 33.

Pohištvo!

v veliki zalogi, kakor tudi matrace, divani, strojeje postelje ter ogledala po najnižji ceni.

Franc Pleteršek, Maribor
Koroška cesta št. 10.

Zakaj?

kupujemo pri **JOŽEFU ULAGA V MARIBORU**,
Tegethoffova cesta št. 21.

Zato:

ker se tam dobi najboljše blago po najnižji ceni in sicer za jesen velika izbir za moške in ženske obleke, najlepše svilenate robe, predpasnike, žensko in moško perilo, vsakovrstne preproge, vse najboljše vrste. :: ::

Svoji k svojim!

Nova trgovina
Fr. Bureš,
urar, očalar in zlatar
v Mariboru
Tegethoffova cesta 33.

priloga slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, dalnogledov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let.

Vsi popravki se točno in hitro izvršijo. ::

Preselitev trgovine!

Naznanim slavnemu občinstvu, da sem se z mojo trgovino preselil v Poštno ulico št. 8, ter prosim tudi tukaj za cenjeni in mnogobrojni obisk. Z velespoštovanjem

FELIKS ROP,
trgovina z manufakturnim blagom, Maribor, Poštna ulica št. 8.

POSLANO.

Ni res, da so meni Nemci trgovino tako zbili, da ne morem prodajati, res je pa, da so mi pobili tri table z napisi in okna na stanovanju, kar pa promet popolnoma nič ne ovira. Ker so moji napisi sedaj slabo čitljivi, prosim da se natanko pazi na trgovino z razbitimi tablamami na voglu Graške in Rotovske ulice, ker to je prava slovenska trgovina, kjer se vse blago prav solidno in pošteno prodaja. Vzorce pošljem proti vrnitvi na vse strani franco in zastoj.

R. Strmecki, Celje
Trgovska hiša z manufakturnim blagom na debelo in drobno.

Narodna gostilna

Pri pošti
Maribor, Tegethoffova cesta 49
priloga vedno svoje pivo, izvrstna domača vina ter mizle in tople jedi.
Mar. Meden.

Tovarna za glinske izdelke

v Račju
izdeluje s parnimi stroji iz najboljših, večkrat premleta glin priznane najboljše izdelke, kakor: patenovanu zarezno in vsakovrstno drugo strojno opeko, opako za zid, za oboke, dimnike, rekontra-opeke, plošče za tisk, lončene cevi itd. po najnižji ceni.
Zaloga tudi v Mariboru, Gosposka cesta, pri kamanarju A. Glasarju.

„CROATIA“

edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine zvozdnega in kr. glav. mesta Zagreba

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po blisku nepremičnine vsake vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mline itd. ter premičnine, kakor: hišno opravo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po jako ugodnih pogojih in nizkih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trstu, Corneo št. 1.

F. Prull - mestna lekarna pri c. kr. orlu
Maribor, Glavni trg št. 15. poleg mestne hiše.
Kapljice za svinje za rdečne bolezni.

Je izvrstno in poskušeno zdravilo za rdečne bolezni. Gotovo pomaga, že bolani svinji se lahko daje 3krat na dan ena mala žlica. Cena 1 steklenice 1 K. Najboljša zdravila za domače živali ima in vsak dan po poštnem povzetju pošilja
Mestna lekarna F. Prull-jeva poleg mestne hiše.

ISVOJI K SVOJIM!
R. Salmič, Celje
Narodni dom.

Največji in najcenejši eksport ur - srebrnine, zlatnine in optičnih predmetov. Naročite najnovejši cenik brezplačno.

!! Glavna zaloga **BARTHELNOVEGA** apna za poklajo !! Razne vrste travnega, deteljnega, gozdnega in vrtnarskega semena
priporoča

M. Berdajs Maribor!
Sofijin trg

Pozor! Pozor!
Manufakturna trgovina
RUDOLF HAVELKA V PTUJU

priloga slavnemu občinstvu svojo veliko in novo zalogo raznovrstnega volnenega ter perilnega blaga za ženske, kakor tudi najnovejše štofe za moške obleke po primerno nizkih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

Svoji k svojim.

Priporočam se slavnemu občinstvu za izdelovanje oblek za gospode in fante po najnovejšem kroju ter po jako nizkih cenah.
Z velespoštovanjem
Jakob Veziak,
krojaški mojster Maribor, Šolska ulica. 786

Franc Divjak,
silkar in pleskar v Mariboru,

Knjpijska ulica št. 7. se priloga č. duhovščini in slavnemu občinstvu v izvrševanje najfinejšega in prostejšega slikarstva in pleskarstva po zadovoljni ceni. 365

Franjo Horvat

cerkveni in sobni slikar,
Maribor, Kasinogasse št. 2
naznanja, da se je preselil iz Gornje Radgone v Maribor ter se veleč. duhovščini in p. n. občinstvu priloga za slikanje cerkev v vsaki tehniki, altarnih slik in križevih potov kakor vse v slikarsko in pleskarsko stroko spadajoča dela, od priproste do najfinejše izpeljave. Bralnim društvom se posebno priloga za slikanje odrov. 404

Demetrij Glumac

kotlar
Ptuj, Poštna ulica
in MARIBOR, Kaserngasse št. 13
priloga spoštovanim kmetovalcem kotle in najboljše brigadince, pri katerih jaziti za dobro in trpno delo.
Popravki vsake vrste ceno in hitro.
Kupujem stari baker, cink in mesing po najboljši ceni!

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 2 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Denarni promet je tekom osem mesečnega poslovanja čez en milijon kron.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 3/4%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presejajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izven praznikov. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—6. popoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.